

Antagandehandling

Kulturmiljöprogram för norra, södra och västra kommundelarna, Gävle kommun

Del av översiktsplan Gävle kommun år 2030 med utblick mot år 2050

ANTAGANDEHANDLING, DAT 2017-11-09

Kulturmiljöprogram för norra, västra och södra kommundelarna, Gävle kommun

Författare: Lena Boox, Samhällsbyggnad, Gävle kommun

Omslagsfoto och foton: Gävle kommun om inte annat anges

Dnr: 17KS40

© Gävle kommun 2017. Citera gärna men ange källa.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	3
Syfte	5
Innehåll	5
Hur ska kulturmiljöprogrammet användas?	7
Vad berättar kartan?	7
Riksintressen	7
Kulturhistorisk bebyggelse	7
Karaktärsområden	7
Skydd och reglering	8
Vad berättar texten om varje område och vad beslutas som riktlinje?	8
Hamrånge	12
Kulturhistorisk bebyggelse Axmar bruk (Ha K1)	12
Kulturhistorisk bebyggelse Övre hammaren (Ha K2)	13
Karaktärsområde Axmar by (Ha L1)	14
Kulturhistorisk bebyggelse Axmar by (Ha K3)	15
Kulturhistorisk bebyggelse Gåsholma (Ha K4)	15
Kulturhistorisk bebyggelse Vifors bruk (Ha K5)	17
Karaktärsområde Berg-Hagsta (Ha L2)	17
Kulturhistorisk bebyggelse Berg-Åbyn-Hagsta (Ha K6)	18
Karaktärsområde Häckelsäng-Totra (Ha L3)	19
Kulturhistorisk bebyggelse	
Heden- Häckelsäng-Totra (Ha K7)	21
Kulturhistorisk bebyggelse Bergby samhälle (Ha K8)	21
Kulturhistorisk bebyggelse Norrsundet (Ha K9)	22
Kulturhistorisk bebyggelse Saltarsfjärden (Ha K10)	22
Kulturhistorisk bebyggelse Lindön (Ha K11)	24
Karaktärsområde Häckelsängsfäbodas (Ha L4)	24
Kulturhistorisk bebyggelse Häckelsängsfäbodas (Ha K12)	25
Kulturhistorisk bebyggelse Sjökalla fäbodas (Ha K13)	25
Kulturhistorisk bebyggelse Råhällan (Ha K14)	26
Hille	27
Karaktärsområde Iggön (Hi L1)	27
Kulturhistorisk bebyggelse Iggön (Hi K1)	28
Kulturhistorisk bebyggelse Säljemar (Hi K2)	28
Karaktärsområde Trödje (Hi L2)	29
Kulturhistorisk bebyggelse Trödje (Hi K3)	30
Kulturhistorisk bebyggelse Vålnäsberget (Hi K4)	30
Kulturhistorisk bebyggelse Hilleviks bruk (Hi K5)	30
Kulturhistorisk bebyggelse Hillevik (Hi K6)	32
Kulturhistorisk bebyggelse Oslättsfors (Hi K7)	33
Öar i havet	35
Karaktärsområde Eggegrund, Gråsjälsbådan, Lövgrund, Limön samt Kusön (G. L3-6)	35
Kulturhistorisk bebyggelse Eggegrund, Gråsjälsbådan, Lövgrund, Limön samt Kusön (G. K 7-10)	36
Kulturhistorisk bebyggelse Finnahren, Milgrund, Dödmansskär Ha K 15- 17)	37
Hedesunda	38
Karaktärsområde Hedesundabygden (He L1)	38
Kulturhistorisk bebyggelse Brunns samhälle (He K2)	41
Kulturhistorisk bebyggelse Bäck, Koffsta, Ölbo (He K3)	41
Kulturhistorisk bebyggelse Hedesunda Prästbod (He K4)	41

Kulturhistorisk bebyggelse Ullanda (He K5)	42
Karaktärsområde Ålbo (He L2)	43
Kulturhistorisk bebyggelse Ålbo (He K5)	44
Karaktärsområde Östveda (He L3)	45
Kulturhistorisk bebyggelse Östveda (He K6)	45
Karaktärsområde Ön (He L4)	46
Kulturhistorisk bebyggelse Vall-ön och Löten (He K7)	48
Kulturhistorisk bebyggelse Hadeholm (He K8)	49
Karaktärsområde Sevallbo och Dalkarlsbo (He L6)	50
Kulturhistorisk bebyggelse Sevallbo och Dalkarlsbo (He K9)	51
Karaktärsområde Vinnarsjö (He L7)	51
Kulturhistorisk värdefull bebyggelse Vinnarsjö (He K10)	53
Karaktärsområde Kessmansbo-Verkebro (He L8)	54
Kulturhistorisk bebyggelse Kessmansbo- Verkebro (He K11)	55
Kulturhistorisk bebyggelse Fäbodsjön (He K12)	56
Karaktärsområde Lövåsen (He L8)	56
Kulturhistorisk bebyggelse Lövåsen (He K13)	57
Karaktärsområde Kågbo (He L9)	58
Kulturhistorisk bebyggelse Kågbo (He K14)	58
Valbo	59
Kulturhistorisk bebyggelse Forsbacka (V K7)	59
Karaktärsområde Överhärde (V L3)	60
Kulturhistorisk bebyggelse Överhärde (V K8)	61
Gävle stad	63
Karaktärsområde Grinduga (G L1)	63
Kulturhistorisk bebyggelse Grinduga (G K1)	63
Kulturhistorisk bebyggelse Trösken (G K2)	64
Karaktärsområde Furuviik (G L2)	64
Kulturhistorisk bebyggelse Ytterharnäs-Östervik, Havsvägen (G K3)	66
Kulturhistorisk bebyggelse Fleräng-Flerängsudde (G K4)	66
Kulturhistorisk bebyggelse Hakudden (G K 5)	67

Syfte

Kulturmiljöprogrammet är en noggrannare och mer detaljerad redovisning av sakintresset kulturmiljö som redovisas i Översiktsplan Gävle kommun. Avvägningar mot andra sakområden och ställningstaganden kring kulturmiljön följer vad som sägs i Översiktsplan Gävle kommun.

I samband med att de fördjupade översiktsplanerna för Gävle stad, Norrlandet samt Eskön togs fram utarbetades och antogs bilagor till dessa som presenterade kulturmiljön mer detaljerat. I och med detta kulturmiljöprogram för de norra, södra och västra delarna täcks hela kommunens yta.

Syftet med att redovisa kulturmiljön på ett mer detaljerat sätt i ett eget program är att uppfylla ett av Gävle kommuns lokala miljömål. Gävle kommunfullmäktige antog 2005-04-04 för miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö, delmålet att till 2010 ska kulturminnesvårdsprogrammet för staden och övriga kommunen vara reviderat. Med Översiktsplan Gävle kommun revideras kulturminnesvårdsprogrammet.

Inom Gävle kommun är övervägande delen av bebyggelseområdena inte detaljplanelagda eller omfattas av många äldre detaljplaner. Därför saknas beskrivningar för kulturmiljö. I ärenden som berör sådana områden blir översiktsplanen och kulturmiljöprogram komplement i arbetet med avvägningar och lovgivning.

Innehåll

I kulturmiljöprogrammet presenteras de utpekade och avvägda kulturmiljöområdena i Gävle kommun. De följer samma ordning och benämning som Översiktsplan Gävle kommun. För varje område finns en karta som presenterar den geografiska avgränsningen. Därefter följer beskrivning och riktlinje för kulturmiljön i respektive område. Riktlinjen antas och vägleder i kommande ärenden om hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras enl. Plan- och bygglagen 3 kap 2§ (PBL 3:2)

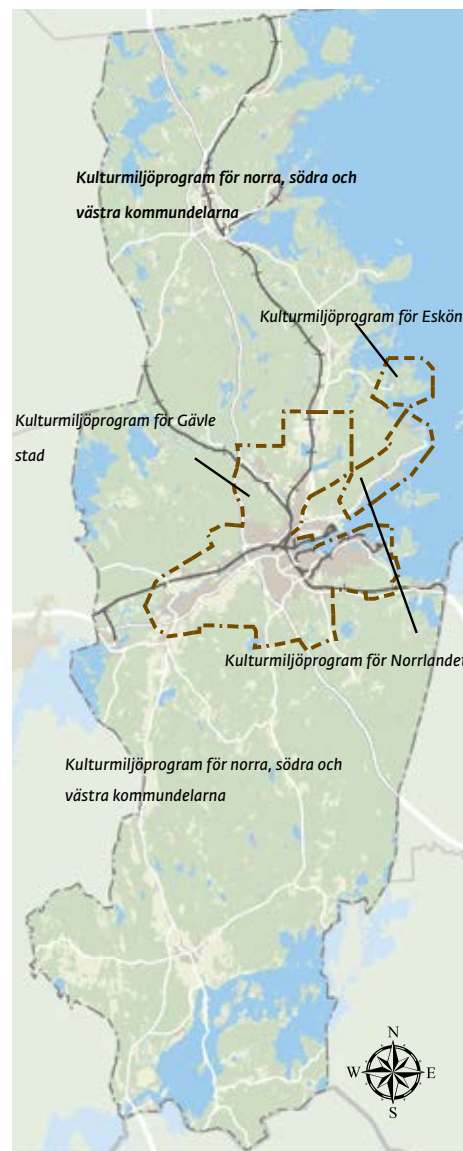
Informationen kring vad som kan ske i områden på landsbygden är mer omfattande då dessa generellt saknar detaljplaner som berättar hur mark och bebyggelse kan förändras. Behovet av stöd vid t.ex. förhandsbesked och bygglovsprövning är därför större.

En Strategi för kulturmiljö har antagits av Kommunstyrelsen 2008-10-21. Strategin behandlar de kulturmiljöområden som har presenterats inom de fördjupade översiktsplanerna för Gävle stad, Norrlandet samt Eskön. Den syftar till att peka ut de områden som skall prioriteras för nya kommunfinansierade detaljplaner. Dessa områden är:

- Norrlandet
- Strömsbro
- Villastaden
- Södra Valbobygden

Områdena har ett mycket högt värde och är särskilt värdefull enl. PBL 8:13. Här är också förändringstrycket är mycket stort samt att aktuella detaljplaner saknas som kan styra utvecklingen.

Det behövs nu en revidering av strategin som utgår från hela Gävle kommuns geografiska yta.

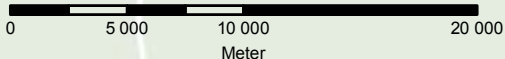

Kulturmiljöprogram i Gävle kommun

Värdefulla kulturmiljöer

- Riksintresse Kulturmiljövård
- Kulturresevat
- Odlingslandskap med natur och kulturvärden
- Högsta bevarandevärde
- Mycket högt bevarandevärde
- Högt bevarandevärde
- Värdefulla kulturmiljöer
- Kulturhistorisk bebyggelse
- Karaktärsområde

Hur ska kulturmiljöprogrammet användas?

Kulturmiljöprogrammet ska i första hand fungera som ett underlag för Samhällsbyggnad Gävle och Gävle kommun i arbetet med bl.a. detaljplaner, fastighetsbildning, förhandsbesked, bygglov och anmälan.

Innehållet berättar om vad som är viktigt från kulturmiljösynpunkt i ett område och vilka förändringar som är lämpliga. Riktlinjen vägleder i beslut om hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras enl. PBL 3:2.

Materialet är en hjälp vid hantering av olika ärenden i de aktuella områdena. Programmet är en del av Översiktsplan Gävle kommun och följer dess avvägningar och riktlinjer. Nya avvägningar och ställningstaganden behöver alltså inte ske igen vid en handläggning av ett ärende.

Rapporten kommer naturligtvis också att fungera som en faktagrupp för alla som är intresserade av kulturmiljö i Gävle.

Vad berättar kartan?

Kartan anger avgränsningen för värdefulla kulturmiljöer, vilken formell status de har och vad de är för typ av områden och objekt.

Riksintressen

Riksintressen är sådana områden som har så höga värden att de inte bara är betydelsefulla lokalt i Gävle kommun utan så speciella att de har betydelse nationellt. Beslut om de nya avgränsningarna har skett under 2014. Kommunens uppgift är att i översiktsplanen redovisa riksintresseområdena och hur värdena ska säkerställas.

I avgränsningarna för Översiktsplan Gävle kommun finns följande riksintressen för kulturmiljö med:

- Oslättfors Bruk riksintresse X 805.
- Hedesunda-Ön, riksintresse X 807.
- Forsbacka bruk, riksintresse X 811.

Kulturhistorisk bebyggelse

Kulturhistorisk bebyggelse är Gävle kommuns egen bedömning av mindre områden med koncentrerad bebyggelse i en by, ett kvarter eller del av ett bostadsområde. Inom ett bebyggelseområde finns värden knutna till byggnader och miljöer som är särskilt betydelsefulla att bevara och skydda och dessa beskrivs i texten. Gävle kommun är positiv till förändring och

utveckling inom områdena så länge förändringen anpassas till kulturvärdena och att kulturvärdena kan vårdas och stärkas.

Karaktärsområden

Karaktärsområden är Gävle kommuns egen bedömning av större landskap där strukturer och de historiska spåren är särskilt tydliga. Ofta är det relationen mellan bebyggda och obebyggda områden som visar på en särskild typ av struktur. Det kan vara den omgivande marken till en by med odlings- och betesmark samt äldre vägnät eller vattenområden med gistvallar och hamnar. Bebyggelsens placering är viktig i ett landskap. I ett karaktärsområde kan det finnas koncentrerad bebyggelse t.ex. en bymiljö som då pekas ut som kulturhistorisk bebyggelse.

Enstaka och utspridda värdefulla byggnader kan dock finnas i ett karaktärsområde och som ligger utanför den samlade bebyggelsen inom avgränsningen Kulturhistorisk bebyggelse. Gävle kommun vill skydda, bevara och utveckla områdenas kulturvärden. De flesta områden är jordbruksbygder där en fortsatt jordbruksnäring med odling och djurbete är en förutsättning för ett bevarande. Förändring och utveckling inom områdena kan ske med utgångspunkt från pågående markanvändning och som anpassas till områdets kulturvärden.

Gävle kommun vill samordna karaktärsområden med länsstyrelsens utpekade odlingslandskap med natur- och kulturvärden och föreslår därmed nya avgränsningar enligt nedan.

Länsstyrelsens utpekade odlingslandskap med natur- och kulturvärden

- Axmar - ny avgränsning föreslås enligt *karaktärsområde Axmar by*.
- Häckelsängsbodarna - ny avgränsning föreslås enligt *karaktärsområde Häckelsängs fäbodarna*.
- Iggön - ny avgränsning föreslås enligt *karaktärsområde Iggön*.
- Centrala Hamrångebygden - ny avgränsning föreslås enligt *karaktärsområdena Berg-Hagsta och Häckelsäng-Totra*.
- Trödje - ny avgränsning föreslås enligt *karaktärsområde Trödje*.
- Öar i Gävlebukten - ny avgränsning föreslås enligt *karaktärsområde Limön, Römaren, Lövgrund, Eggegrund med flera*.
- Mackmyra - ny avgränsning föreslås enligt *karaktärsområde Överhärde*.
- Grinduga - ny avgränsning föreslås enligt *karaktärsområde Grinduga*.
- Verkebro med Kessmansbo - ny avgränsning föreslås enligt *karaktärsområde Kessmansbo-Verkebo*.
- Hedesundabygden samt Norra Brunn - ny avgräns-

- ning föreslås enligt *karaktärsområdena Centrala Hedesundabygden, Ön, Sevall och Dalkarlsbo samt Östveda.*
- Vannersjöbygden - ny avgränsning föreslås enligt *karaktärsområde Vannersjö.*
 - Ålbo - ny avgränsning föreslås enligt *karaktärsområde Ålbo.*
 - Utomälven, Hade, Sevallbo och Dalkarlsbo - ny avgränsning föreslås enligt *karaktärsområde Sevallbo-Dalkarlsbo och Ön.*
 - Kågbo - ny avgränsning föreslås enligt *karaktärsområde Kågbo.*
 - Lövåsen - ny avgränsning föreslås enligt *karaktärsområde Lövåsen.*

Skydd och reglering

I kartan redovisas också de skydd och regleringar som finns inom ett utpekat område:

Skyddade byggnader enl. PBL. Bestämmelser i detaljplan eller områdesbestämmelser i syfte att skydda kulturvärden. Kommunen är tillståndsmyndighet.

Fornlämning enl. KML. Fornlämning. Länsstyrelsen som är tillståndsmyndighet.

Byggnadsminne enl. KML och eller förordn: 2013:558. Enskilt ägda och/eller statligt ägda byggnadsminnen. Länsstyrelsen är tillståndsmyndighet.

Kulturresevat enl. MB. Skydd av område. Länsstyrelsen är tillståndsmyndighet.

Vid arbeten ska respektive tillståndsmyndighet kontaktas.

Oavsett detta gäller Plan- och bygglagens regler för t.ex. bygglövsplikt och prövning.

Vad berättar texten om varje område och vad beslutas som riktlinje?

Varje område presenteras samt en riktlinje anges för fortsatt hantering. Riktlinjen antas och vägleder i kommande ärenden om hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras enl. PBL 3:2.

Områdets förutsättningar:

Beskrivning:

En kort beskrivning över innehåll, karaktär och ålder.

Struktur:

Berättar om områdets speciella ordning som på ett konkret sätt bygger upp en helhet utifrån sina delar och som är viktig att ta hänsyn till.

Markanvändning:

Områdets huvudsakliga användning som ger dess karaktär.

Resurs:

Positiva särdrag i området som förhöjer kvalitéerna för dess användning.

Motiv riksintresse:

Motiverande text för riksintresset. Utdrag från rapporttext från Länsstyrelsen Gävleborg. Kulturmiljövård. Riksintressen i Gävle Kommun. 1996:2.

Motiv för odlingslandskap med natur- och kulturvärden:

Motiverande text för odlingslandskapet. Utdrag från rapporttext från Länsstyrelsen Gävleborg. Bevarande-program för odlingslandskapet 1996:3.

Motiv för kulturresevat:

Syftet med bildandet av resevatet och hur det ska uppnås.

Gällande lagar och föreskrifter för kulturvärden vid fortsatt formell hantering:

Berättar om vilka lagar och föreskrifter som specifikt berör kulturvärden och som gäller för ett område. Lagarna och föreskrifterna ger stöd att värna kulturvärden. Förutom dessa gäller Plan- och bygglagen generellt.

PBL 8:13 Plan- och bygglagen:

Anger att bebyggelsen är kulturhistoriskt värdefull och skall användas vid planläggning och bygglov/anmälan.

BRR Boverkets Byggregler(BFS 2011:6 med ändringar till och med BFS 2017:5)

Värdering och ombyggnad bör förundersökning ske för att utreda byggnadens kulturvärden och antikvarisk sakkunnig kan behöva anlitas vid genomförandet.

Byggnadsminne enl. KML och eller förordn: 2013:558:

Enskilt ägda och/eller statligt ägda byggnadsminnen är berörda. Länsstyrelsen respektive Riksantikvarieämbetet är tillståndsmyndighet.

Fornlämning enl. KML. :

Fornlämning är berörd. Länsstyrelsen är tillståndsmyndighet.

Kyrka/begravningsplats enl. KML.:

Kyrko- och eller begravningsplats är berörd. Länsstyrelsen är tillståndsmyndighet.

Kulturresevat enl. MB.:

Länsstyrelsen eller kommunen är tillståndsmyndighet beroende av vem som beslutat om resevatet. Avsikten är att möjliggöra vård och bevarande av värdefulla kulturpräglade landskap. I ett kulturresevat kan hela områdets natur- och kulturmiljövärden skyddas och vårdas. Därmed omfattas byggnader, anläggningar, lämningar och marker – men även sådana värden som består av verksamheter, kunskaper och traditioner kan hanteras inom ramen för kulturresevatets förvaltning.

Riktlinje

Värden:

Vad som är värdefullt och viktiga kännetecken.

Gävle kommuns bedömning:

Bedömning av värdet i en skala på tre.

1. Högsta värde,
2. Mycket högt värde,
3. Högt värde.

Bedömningen berättar hur mycket av värdena som är bevarade och oförstörda i ett område.

Skillnaden mellan de tre grupperna är hur områdets värden har bevarats och utvecklats samt hur sällsynt ett område är. Om förändringar har skett med hänsyn till de värden som kännetecknar de kulturhistoriska spåren i ett område har området till sin helhet bevarats.

De områden som bedöms ha det högsta värdet (1) är i regel hela eller delar av riksintressen som också är viktiga i ett nationellt perspektiv samt områden som är sällsynta i kommunen.

Till de områden som tillmätts ett mycket högt värde (2) hör ett fåtal områden som är en del av ett större riksintresseområde och där just denna del är av mindre betydelse för det större området. Även bebyggelseområden som är vanliga i kommunen men där de kulturhistoriska spåren inte i lika hög grad har omhändertagits på ett bra sätt finns inom denna kategori.

I områden med högt värde (3) är det framförallt bebyggelsens struktur som har bevarats och inte de individuella byggnaderna

Ny- och ombyggnad: Berättar om hur området kan utvecklas i fyra klassningar. Vilken typ av ny bebyggelse som är möjlig att tillkomma och hur nya samt befintliga byggnader bör se ut.

För vissa landsbygdsområden är texten mer omfattande än de klassningar som beskrivs här nedan.

Klass A-komplementbyggnad

Klass A gäller för områden som utifrån sina förutsättningar är färdigbyggda och där nya etableringar med fastighetsbildningar och tex bostäder inte kan tillkomma. Här kan kompletterande byggnader, komplementbyggnader, till befintliga huvudbyggnader uppföras. Ny användning kan prövas.

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Klass B-komplementbyggnad och enstaka bebyggelse

Klass B gäller för områden som utifrån sina förutsättningar nästan är färdigbyggda och där endast enstaka nya etableringar med fastighetsbildningar och tex bostäder kan tillkomma. Här kan kompletterande

byggnader, komplementbyggnader, till befintliga huvudbyggnader uppföras. Ny användning kan prövas.

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Klass C komplementbyggnad och bebyggelse

Klass C gäller för områden som utifrån sina förutsättningar kan bebyggas med nya etableringar med fastighetsbildningar och tex bostäder kan tillkomma. Här kan kompletterande byggnader, komplementbyggnader, till befintliga huvudbyggnader uppföras. Ny användning kan prövas.

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad och ny bebyggelse får tillkomma i anslutning till befintlig och skall följa områdets struktur samt byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske och ska föregås av utredning.

Klass D-komplementbyggnad och enstaka bebyggelse i odlingslandskap

Klass D gäller för områden som är odlingslandskap. Här kan kompletterande byggnader uppföras som stödjer verksamhet och som främjar odlingslandskapet. I undantagsfall finns enstaka bostadsbebyggelse. Ny bostadsbebyggelse kan tillkomma om det stödjer verksamhet som främjar odlingslandskapet.

Markanvändningen för jordbruk och bete. Området undantas från utbyggnad av vägar eller bebyggelse. Enstaka bostadsbebyggelse och mindre komplementbyggnad finns och kan tillkomma om det behövs för pågående markanvändning. Byggnad skall i första hand placeras på moränkulle, intill trädbevuxna lägen eller bakom skogsridå för att inte påverka den öppna landskapsbilden. Placering, storlek och utformning av byggnad skall inte dominera i landskapet. Byggnad skall ha en enkel och diskret utformning där placering, färg- och materialval samspelar. Byggnad med sadeltak och rödmålade fasader är traditionellt.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge: I Översiktsplan Gävle kommun föreslås totalt 24 områden som LIS

(Landsbygdsutveckling i strandnära läge). Dessa områden bedöms ge möjlighet till en positiv inverkan på landsbygdsutvecklingen, gagna en positiv sysselsättningseffekt och stimulera till ett ökat befolkningsunderlag. Fem av områdena pekas ut för verksamheter och 19 områden för bostäder. LIS-områden pekas ut i hela kommunen och återfinns såväl i dess norra del som i dess västra och södra. I kulturmiljöprogrammet redovisas dessa LIS-områden där de berör kulturmiljöer. På karta redovisas var LIS-områden föreslås. I texten finns en rubrik "LIS" med beskrivning av hur utvecklingen ska anpassas till kulturmiljövärden på platsen.

Planer/Skydd: Redogör för behov av ny detaljplan/områdesbestämmelser med bestämmelser som syftar till skydd av kulturvärden till stöd för byggnader ska förvaltas.

- I. Detaljplan/omb/skydd finns.
- II. Detaljplan/omb för DELAR av området bör tas fram.
- III. Detaljplan/omb för HELA området bör tas fram.
- IV. Annan typ av skydd behövs tex kulturresevat eller byggnadsminne.

Utformning av byggnader :

I områden där detaljplaner saknas eller är föråldrade är avsnittet kring utformning av byggnader en hjälp att uttolka lagens krav.

När det byggs nya hus är det viktigt att studera

- placering
- volym
- utformning
- materialval
- färgsättning
- detaljer såsom tex fönster och dörrar

Samspelet mellan dessa påverkar resultatet av en anpassning till platsen en god form, färg och materialverkan.

I kulturmiljöprogrammet anges under respektive område beskrivningar över området struktur samt riktlinjer för dess placering.

Ny bebyggelse kan ges en modern utformning, material och färgsättning men placering och volym behöver samspela med befintlig för att smälta in.

Bostadshus i landsbygden

Huvudbyggnaden byggs i 1-2-plan och ges en reslig volym där bredden på dess gavel inte är större än dess byggnadshöjd. Låt proportionen mellan höjden från mark till takfot och takfallets längd vara mindre än 1:1, 5. En vindsvåning kan göras genom att förhöja ytterväggarna så att små fönster, (sidliggare) kan upptas på traditionellt sätt.

Tillbyggnader som har funktion av tex av veranda m.m ska ha en egen volym med fristående tak.

Garage och uthus ska vara fristående från bostadshuset.

Traditionell utformning

Taket bör vara ett sadeltak med taklutning 1:2, 5 -1: 1,5 d.v.s. 22 – 34°. Skorsten skall finnas. Takfoten, alltså den del av taket som är synlig underifrån, bör vara enkel, öppen och ej lådformigt inbyggd. Huvudbyggnadens tak skall kläs med en- eller tvåkupigt lertegel eller falsat plåttak. På uthus kan pannplåt eller sinuskorrugerad plåt läggas

Fönstren skall vara symmetriskt placerade på fasaden och skall ha större höjd än bredd. Låt det alltid finnas en bit vägg ovanför dem. Fasaderna kan kläs med locklistpanel eller fasspontpanel och vara målade med slamfärg eller oljefärg i en kulör som tar hänsyn till byggnadens stil samt omgivande färgsättning.

Utformning av detaljer och material är särskilt viktiga.

Modernare utformning

Om byggnaden ges en modernare utformning kan annan takform väljas tex pulpettak. Fönstren kan ha olika storlek och olika placering. Det viktiga är då att byggnaden ges en diskret färgsättning och där snickeridetaljer inte ges tydligt avvikande kulör. Den diskreta färgsättningen dämpar byggnadens utformning i förhållande till platsens traditionellt utformade bebyggelse. Den diskreta kulören på snickerier dämpar också tex fönstrens olika placering och storlek. En modernt utformad byggnad underordnar sig på detta sätt den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen.

Komplementbyggnad på landsbygd

Enkelheten präglar byggnaderna då verksamheten och funktionen var i fokus. Ny komplementbyggnad skall placeras så att de passar till gårdsstrukturen.

Byggnad skall ha ett traditionellt utseende och byggas i 1-plan. Inom jordbruksenhet kan ekonomibygnaden vara högre och större då det var vanligt med större ekonomibygnader. Byggnaden ska ges en reslig volym där bredden på dess gavel inte får större än dess höjd. Låt proportionen mellan höjden från mark till takfot och takfallets längd vara mindre än 1:1, 5.

Traditionell utformning

Fönstren skall vara symmetriskt placerade på fasaden och skall ha större höjd än bredd. Låt det alltid finnas en bit vägg ovanför dem. Fasaderna kan kläs med slät panel, locklistpanel eller fasspontpanel och vara målade med slamfärg eller oljefärg i en kulör som tar hänsyn till byggnadens stil samt omgivande färgsättning.

Taket bör vara ett sadeltak med taklutning 1:2, 5 -1: 1, 5 d.v.s. 22 – 34°. Takfoten, alltså den del av taket som är synlig underifrån, bör vara enkel, öppen och ej lådfor-

migt inbyggd. Byggnadens tak kan kläs med tegel, papp- eller korrugerad plåttak såsom pannplåt eller sinuskorrugerad plåt.

Modernare utformning

Om byggnaden ges en modernare utformning kan annan takform väljas tex pulpettak. Fönstren kan ha olika storlek och olika placering. Det viktiga är då att byggnaden ges en diskret färgsättning och där snickeridetaljer inte ges tydligt avvikande kulör. Den diskreta färgsättningen dämpar byggnadens utformning i förhållande till platsens traditionellt utformade bebyggelse. Den diskreta kulören på snickerier dämpar också tex fönstrens olika placering och storlek. En modernt utformad byggnad underordnar sig på detta sätt den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen.

Komplementbyggnad i odlingslandskap

Enkelheten präglar byggnaderna då verksamheten och funktionen var i fokus. Ny komplementbyggnad skall placeras på moränkulle eller i kontakt med skogsranden. Nya lador kan placeras och ersätta äldre lador i det öppna odlingslandskapet.

Byggnaden skall ha ett traditionellt utseende. Byggnaden ska byggas i 1-plan. Taket bör vara ett sadeltak. På ekonomibyggnad kan lertegel, papp, pannplåt eller sinuskorrugerad plåt läggas

Fasaderna kan kläs med slät panel och vara målade med röd slamfärg.

Fäbodrar och fiskelägen på öar

Enkelheten präglar byggnaderna då verksamheten och funktionen var i fokus. Huvudbyggnaden ska ha små volymer och byggas i 1-plan. Låt proportionen mellan höjden från mark till takfot och takfallets längd vara större än 1:1, 5.

Taket bör vara ett sadeltak med taklutning 1:2, 5 -1: 1,5 d.v.s. 22 - 34. Skorsten skall finnas. Takfoten, alltså den del av taket som är synlig underifrån, ska vara enkel, öppen och ej lådformigt inbyggd. Huvudbyggnadens tak skall kläs med en- eller tvåkupigt lertegel, plåt- eller papptak. På uthus kan papp, pannplåt eller sinuskorrugerad plåt läggas

Fönstren skall vara symmetriskt placerade på fasaden och skall ha större höjd än bredd. Låt det alltid finnas en bit vägg ovanför dem. Fasaderna kan bart timmer, locklistpanel eller brädor och vara målade med traditionell röd slamfärg eller omålade. Snickerierna är sparsamt framträdande med annan färg t.ex. vit.

Uthus ska vara fristående från bostadshuset. Sjöbodrar kan vara större och inte ha framträdande snickerier målade i vitt.

Sommarstugor

Enkelheten och småskaligheten präglar bebyggelsens gestaltning.

Byggnaden skall ha ett traditionellt utseende.

Utformning av detaljer och material är särskilt viktiga. Huvudbyggnaden ska byggas i 1-1½plan. Låt proportionen mellan höjden från mark till takfot och takfallets längd vara större än 1:1, 5. En vindsvåning kan göras genom att förhöja ytterväggarna så att små fönster, (sidliggare) kan upptas på traditionellt sätt.

Garage och uthus ska vara fristående från bostadshuset.

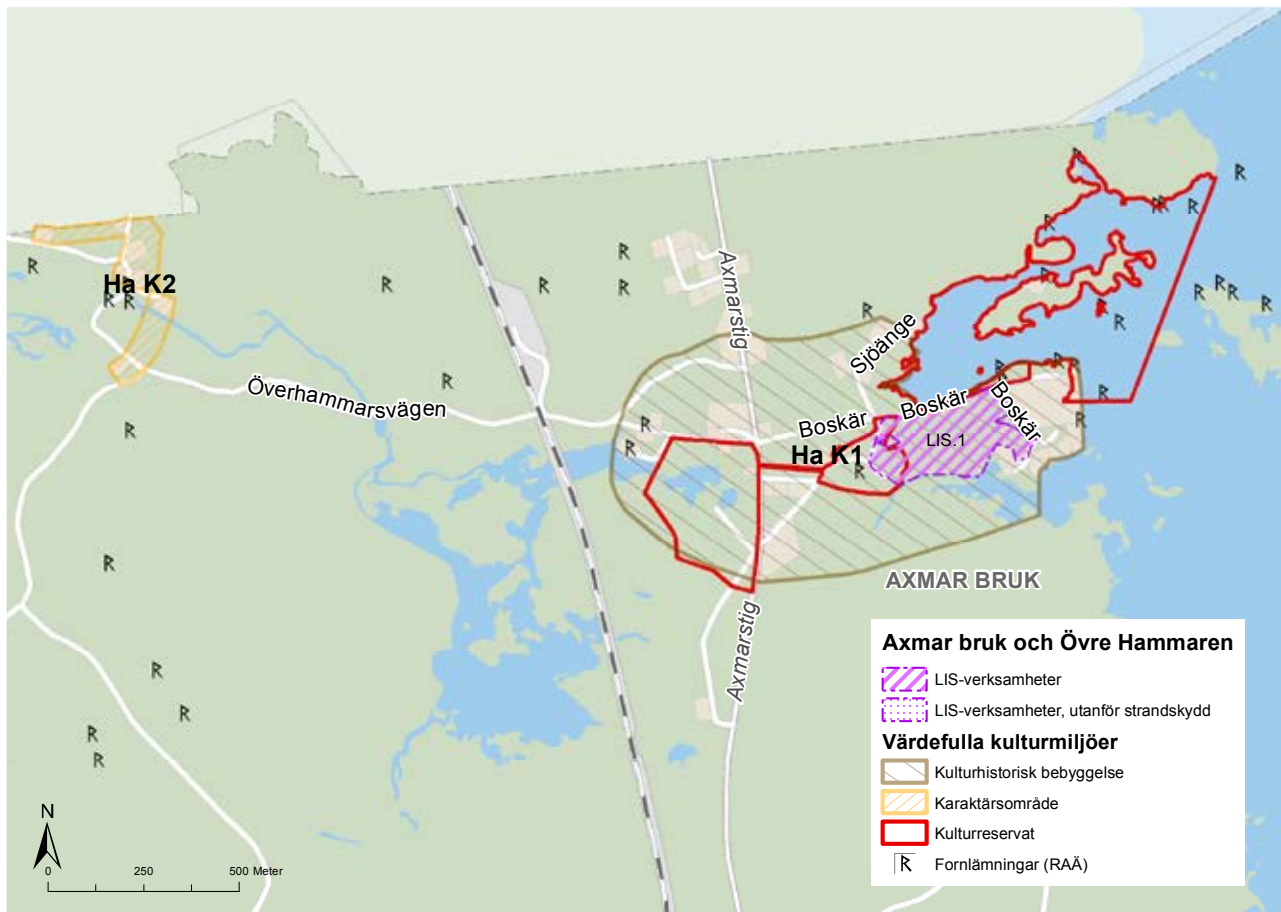
Traditionell utformning

Taket bör vara ett sadeltak med taklutning 1:2, 5 -1: 1,5 d.v.s. 22 - 34. Skorsten skall finnas. Takfoten, alltså den del av taket som är synlig underifrån, bör vara enkel, öppen och ej lådformigt inbyggd. Huvudbyggnadens tak skall kläs med en- eller tvåkupigt lertegel. Papp eller plåttak. På uthus kan pannplåt eller sinuskorrugerad plåt läggas

Fönstren skall vara symmetriskt placerade på fasaden och skall ha större höjd än bredd. Låt det alltid finnas en bit vägg ovanför dem. Fasaderna kan kläs med locklistpanel, faspontpanel och vara målade med traditionell färg.

Modernare utformning

Om byggnaden ges en modernare utformning kan annan takform väljas tex pulpettak. Fönstren kan ha olika storlek och olika placering. Det viktiga är då att byggnaden ges en diskret färgsättning och där snickeridetaljer inte ges tydligt avvikande kulör. Den diskreta färgsättningen dämpar byggnadens utformning i förhållande till platsens traditionellt utformade bebyggelse. Den diskreta kulören på snickerier dämpar också tex fönstrens olika placering och storlek. En modernt utformad byggnad underordnar sig på detta sätt den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen.

Hamrånge

Kulturhistorisk bebyggelse Axmar bruk (Ha K1)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Järnbruk vid havet i drift 1671-1927, därefter skogsbruk med bl.a. tjärtillverkning. Klassiskt uppbyggt bruk från 1700-talet med herrgårdspark och enhetligt utformade bruksarbetarbostäder. Hyttbyggnad. Hamn med magasin för utskeppning av järnprodukter.

Struktur: Bebyggelse i öst/västlig riktning efter en allékantad bruksgata. Inga staket som markerar enskilt ägande får tillkomma vid arbetarbostäderna. Herrgårdsområdets uppbyggnad med park- och damanläggning, lusthus och förvaltarbostad. Hamn och hyttområde vid vattnet.

Markanvändning: Bostad och turism med tydlig koppling till natur, friluftsliv och kultur.

Resurs: Vacker historisk bruksbebyggelse med intilliggande engelsk park, hyttbyggnad och hamnmiljö som skapar trevlig boende- och besöksmiljö.

Kulturresevat: Syftet är att bevara, visa, bruka och utveckla bruksmiljön där Bergslagen möter havet genom skydd från exploatering, bevarande, brukande, tillgängliggörande, av ruiner, byggnader, berättelser, kulturhistoriska och marinarkeologiska lämningar, och gynnande biologiska kulturarv. Området ska tillgängliggöras för pedagogisk, vetenskaplig, och kulturistisk verksamhet.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: MB 7 kap, PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsestrukturen, där uppdelning mellan bostäder för ägare, arbetare och den mellanliggande industriverksamheten är tydlig. Bruksallé i öst/västlig riktning. Byggnaderna har bevarat ett traditionellt utseende där skillnaderna mellan verksamhet och löntagare/ägare är tydlig. Hamnmiljön med byggnader

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Klass A

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Axmar bruk

Se : Utformning av byggnader; komplementbyggnad.

Lis-område: Kultur- och naturvärdena på platsen ger goda förutsättningar för fortsatt utveckling av turism. Detta kan ske med anpassning av nya byggnader och anläggningar till platsens småskaliga och glest bebyggda miljö. Av vikt är att nya byggnader ges ett sparsmakat och diskret utseende men med hög arkitektonisk utformning.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för HELA området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Övre hammaren (Ha K2)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Mindre gårdsbebyggelse utspridd efter äldre vägnät i anslutning till å. Ursprunglig järnhantering med anknytning till Axmar bruk. Lämningar efter järnframställningens anläggningar.

Struktur: Bebyggelse efter äldre vägnät i kontakt med å och skog. Byggnaderna koncentrerade kring slingrande vägnät i tre- och fyrvägs korsningar. Gårdarna har ett större bostadshus och ibland också ett mindre tillika med ekonomibyggnader kringgårdade av trädgårdar. Byggnaderna på de enskilda tomterna är placerade så att de kringgårdar en öppen gårdsplan.

Markanvändning: Bostad med koppling till natur,

friluftsliv och kultur.

Resurs: Bebyggelse efter äldre vägnät i naturnära läge vid å och skog.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Byggnadernas placering, utseende och struktur och läge/relation till å och väg. Lämningar efter järnframställningen.

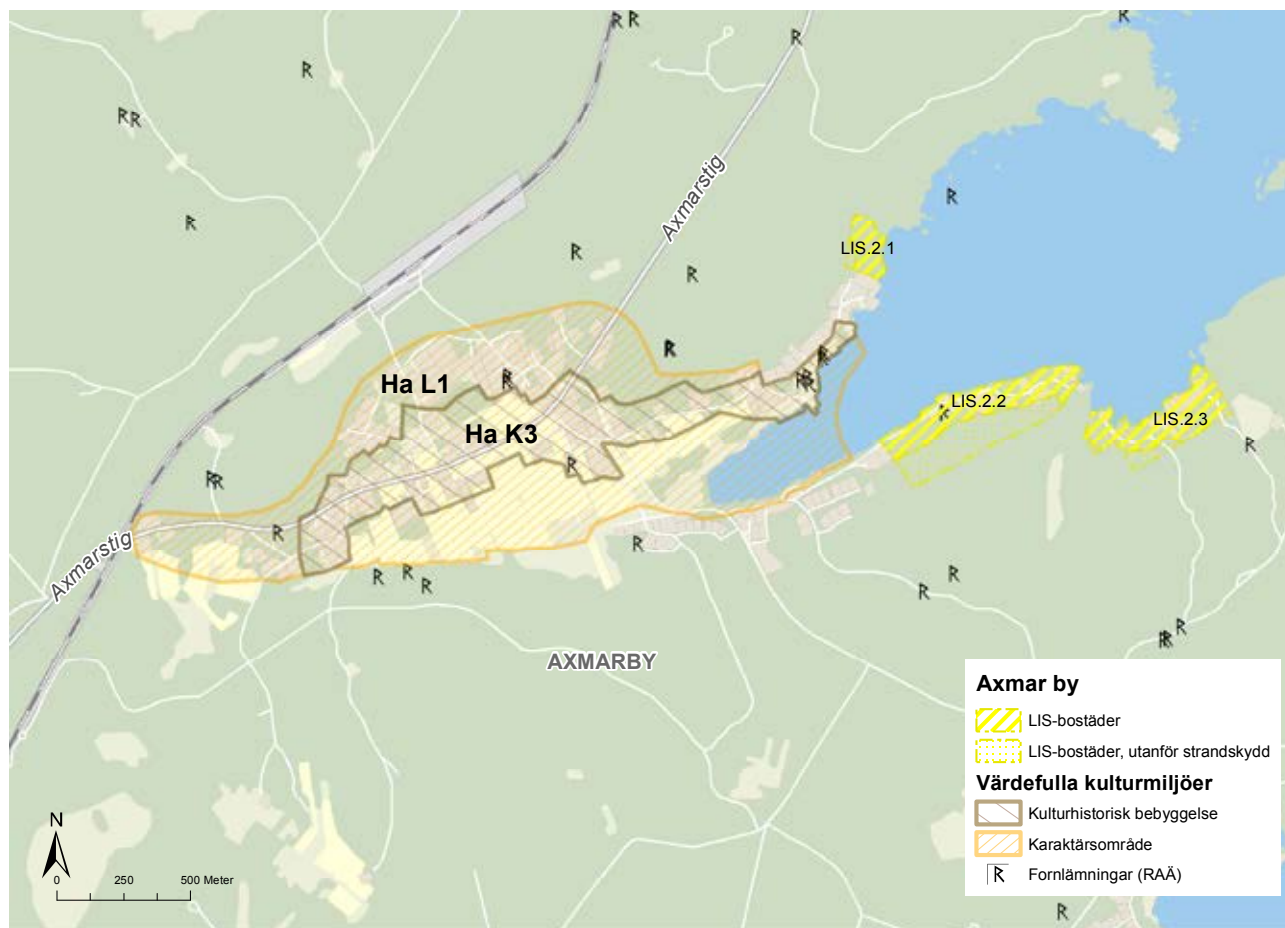
Gävle kommuns bedömning: 3 Högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass C

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad och ny bebyggelse får tillkomma i anslutning till befintlig och skall följa områdets struktur samt byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske och ska föregås av utredning.

Se: Utformning av byggnader; bostadshus och komplementbyggnad.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Karaktärsområde Axmar by (Ha L1)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Öppet odlingslandskap i en dalgång mot havsvik, som kantas av skog med mindre bybebyggelse.

Struktur: Obebyggt odlingslandskap på slätt där marken är avsedd för odling, bete eller slätter. Stängsel förekommer. Få och mindre ekonomibyggnader finns för verksamhet knuten till markens användning. Åkerholmar, odlingsrösen, trädgångar och mindre vägar förekommer.

Markanvändning: Bostad och verksamheter knutna till framförlit jordbruk och fiske.

Resurs: Ett fortsatt aktivt jordbruk innebär en historisk kontinuitet på markanvändning och att mindre och ej centralt belägna odlingslandskap kan förbli öppna. Kontakt med havet förstärker kvalitéerna.

Motiv för odlingslandskap med natur- och kulturvärden: Bevarar en helhetsbild. Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Har kontinuitet i användning som jordbruksmark. Innehåller till jordbruksnäringen knutna byggnader eller arter som i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgängligt för besök. Ger besökaren värdefulla upplevelser.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13 BBR, Fornlämning

Riktlinje

Värden: Ett öppet odlingslandskap och bebyggelsens struktur efter äldre vägnät. Landskapet formas av en slätt i dalgång mot havsvik. Äldre fiskehamn.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass D

Markanvändningen för jordbruk och bete. Området undantas från utbyggnad av vägar eller bebyggelse. Enstaka bostadsbebyggelse och mindre komplementbyggnad finns och kan tillkomma om det behövs för pågående markanvändning. Byggnad skall i första hand placeras på moränkulle, intill trädbevuxna lägen eller bakom skogsridå för att inte påverka den öppna landskapsbilden. Placering, storlek och utformning av byggnad skall inte dominera i landskapet. Byggnad skall ha en enkel och diskret utformning där placering, färg- och materialval samspelar. Byggnad med sadeltak och rödmålade fasader är traditionellt.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Axmar by

Kulturhistorisk bebyggelse Axmar by (Ha K3)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Bebyggelse utspridd efter äldre vägnät i dalgång, odlingslandskap, som ligger mot en havsvik. Stora gårdsanläggningar och mindre byggnader närmast skogsbrynet som inte har varit de stora jordbruksenheter. Välbevarade byggnader såväl bostäder som ekonomibygnader.

Struktur: Bybebyggelse efter äldre vägnät i kontakt med öppen slätt och skog. Skog och hav omsluter slätten. Bebyggelsen består av gårdsbebyggelse, ett större och ibland ett ytterligare mindre bostadshus med ekonomibygnader kringgårdade av trädgårdar. Mindre gårdsanläggningar och byggnader finns mot skogen. Byggnaderna på de enskilda tomterna är placerade så att de kringgårdar en öppen gårdsplan.

Markanvändning: Bostad och verksamheter knutna till jordbruk och fiske, natur- och friluftsliv.

Resurs: Bybebyggelse efter äldre vägnät i kontakt med öppen slätt, skog och hav där djurhållning och jordbruk förstärker boendekvalitéerna.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; bostad och komplementbyggnad. Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Gåsholma (Ha K4)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Fiskeläge med aktivt fiske. Bostäder med båthus och tillhörande anläggningar såsom bryggor och gistvallar.

Struktur: Gles småskalig bebyggelse på samägd mark mot havet bevaras. Bostadshusen finns längre upp på land medan ekonomibygnaderna för fiske finns vid vattnet.

Markanvändning: Bostad och verksamheter knutna till fiske, natur- och friluftsliv.

Resurs: Fiskesamhälle i natur- och havsnära lägen med aktivt fiske.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning

Riktlinje

Värden: Områdets struktur med småskalig bebyggelse i direktkontakt med vatten. Välbevarade byggnader i form av bostadshus och ekonomibygnader för framförrallt fiske. Allmän mark vid vatten med sjöbodar och gistvallar. Slingrande vägnät. Enkelheten och näringsverksamheten har präglat utformningen.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnad; bostadshus och komplementbyggnad, fiskeläge.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Gåsholma

Vifors bruk

Kulturhistorisk bebyggelse Vifors bruk (Ha K5)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Järnbruk i drift 1694-1863, därefter jord- och skogsbruk. Klassiskt uppbyggt bruk med herrgårds-park och enhetligt utformade bruksarbetarbostäder.

Struktur: Bebyggelse i östvästlig riktning efter en allékantad bruksgata. Inga staket som markerar enskilt ägande får tillkomma vid arbetarbostäderna. Herrgårdsområdets uppbyggnad i en nord/sydlig axel med dominerande herrgårdsanläggning, lusthus mm i parkmiljö.

Markanvändning: Bostad.

Resurs: Vacker historisk bruksbebyggelse med engelsk park som skapar trevlig boende- och besöksmiljö.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsestrukturen, där uppdelning mellan bostäder för ägare, arbetare och den mellanliggande industriverksamheten är tydlig. Miljön är uppbyggd kring en bruksallé i öst/västlig riktning. Byggnaderna har bevarat ett traditionellt utseende där de skillnaderna mellan verksamhet och löntagare/ägare är tydliga.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Se gällande detaljplan.

Planer/Skydd: I. Detaljplan/omb skydd finns.

Karaktärsområde Berg-Hagsta (Ha L2)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Öppet odlingslandskap i dalgång som möter skog i väster och havsvik i söder.

Struktur: Det öppna jordbrukslandskapet ska bevaras. Obebyggt odlingslandskap på slätt i kontakt med ravinlandskap där marken är avsedd för odling, bete eller slätter. Stängsling förekommer. Få och mindre ekonomibyggnader finns för verksamhet knuten till markens användning. Åkerholmar, odlingsrösen, trädgångar och mindre vägar förekommer.

Markanvändning: Bostad och verksamheter kopplade till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Ett fortsatt aktivt jordbruk innebär en historisk kontinuitet på markanvändning

Motiv för odlingslandskap med natur- och kulturvärden: Bevarar en helhetsbild. Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Har kontinuitet i användning som jordbruksmark. Är mångformigt och artrikt. Innehåller till jordbruksnäringen knutna byggnader eller arter som i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgängligt för besök. Ger besökaren värdefulla upplevelser.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning

Riktlinje

Värden: Odlingslandskap i nordsydlig riktning där bebyggelse och vägnät följer denna linje.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass D

Markanvändningen för jordbruk och bete. Området undantas från utbyggnad av vägar eller bebyggelse. Enstaka bostadsbebyggelse och mindre komplementbyggnad finns och kan tillkomma om det behövs för pågående markanvändning. Byggnad skall i första hand placeras på moränkulle, intill trädbevuxna lägen eller bakom skogsridå för att inte påverka den öppna landskapsbilden. Placering, storlek och utformning av byggnad skall inte dominera i landskapet. Byggnad skall ha en enkel och diskret utformning där placering, färg- och materialval samspelar. Byggnad med sadeltak och rödmålade fasader är traditionellt.

För de tätbebyggda bebyggelseområdena som ingår i detta område och som inte är kulturhistorisk bebyggelse gäller

Ny- och ombyggnad: Klass C

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad och ny bebyggelse får tillkomma i anslutning till befintlig och skall följa områdets struktur samt byggnadernas skala, utseende och material. Vissa

enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske och ska föregås av utredning.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Berg-Åbyn-Hagsta (Ha K6)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Flera byar bildar ett bebyggelsestråk i nord-sydlig riktning på slätten. Bebyggelsen är koncentrerad efter den större Hamrångevägen och mindre vägar och består av stora gårdsanläggningar och mindre gårdar närmast skogsbrynet. Välbevarade byggnader såväl bostäder som ekonomibygnader. Här finns även inslag av modernare bebyggelse.

Struktur: Bebyggelsestråk i nord/sydlig riktning kringgärdat av ett öppet jordbrukslandskap. Skog och hav omsluter slätten och bebyggelsen. Byggnaderna på de enskilda tomterna är placerade så att de kringgärdar en öppen gårdsplan.

Resurs: Bebyggelse efter äldre vägnät i kontakt med öppen slätt och hav där djurhållning och jordbruk förstärker boendekvalitéerna

Markanvändning: Bostad och verksamhet kopplade till framförallt jordbruk och djurhållning.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Berg - Hagsta

Häckelsäng - Torta

Häckelsäng - Totra

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Vålbevarade byggnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; bostadshus samt komplementbyggnad.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Karaktärsområde Häckelsäng-Totra (Ha L3)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Öppet odlingslandskap i dalgång mot bergsrygg och skog, slätt mot havsvik.

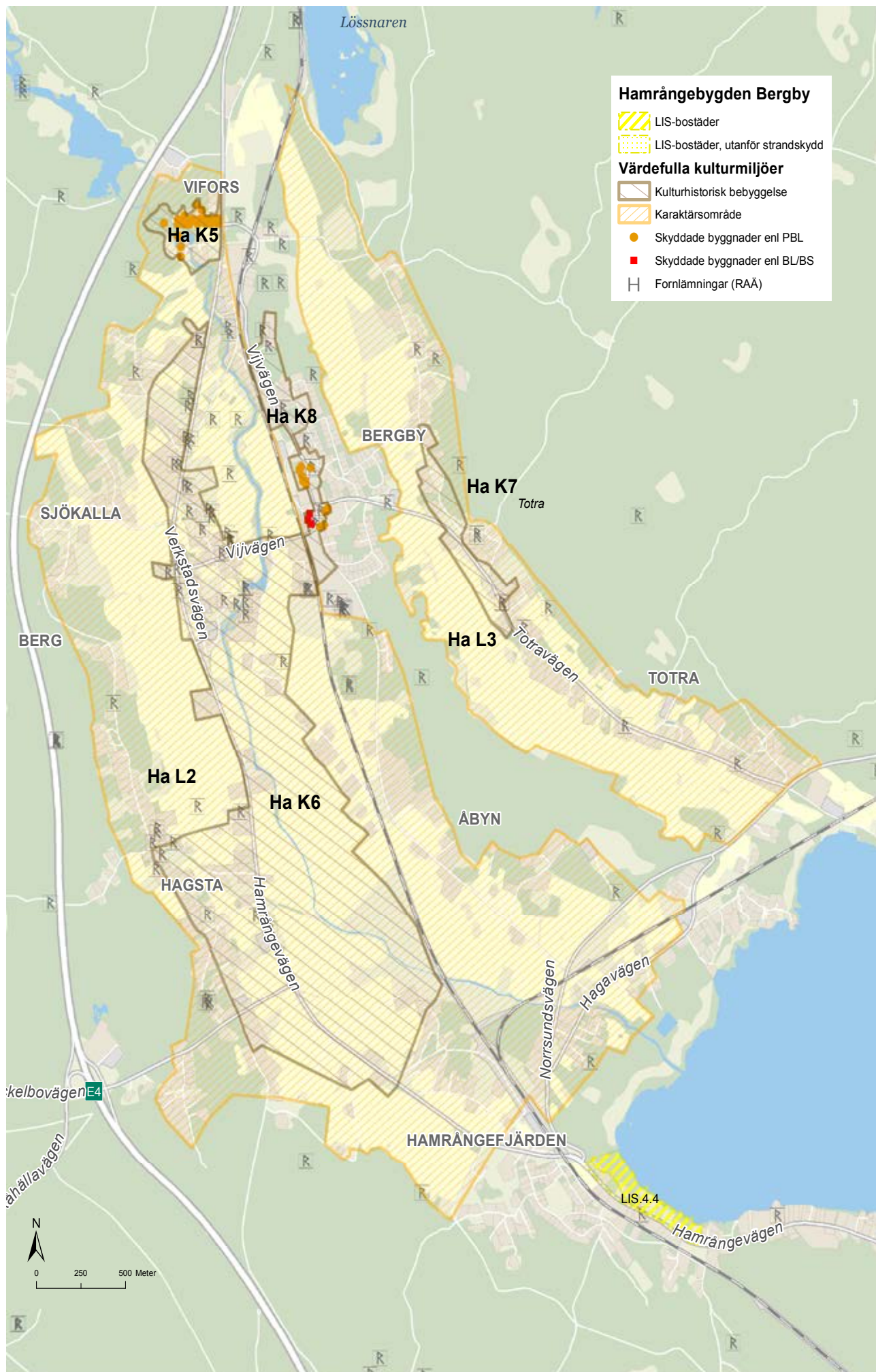
Struktur: Obebyggt odlingslandskap på slätt i kontakt där marken är avsedd för odling, bete eller slätter. Stängsling förekommer. Få och mindre ekonomibyggnader finns för verksamhet knuten till markens användning. Åkerholmar, odlingsrösen, träddungar och mindre vägar förekommer

Markanvändning: Bostad och verksamheter kopplade till framaförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Ett fortsatt aktivt jordbruk innebär en historisk kontinuitet på markanvändning

Markanvändning: Bostad och verksamheter kopplade till framaförallt jordbruk och djurhållning.

Motiv för odlingslandskap med natur- och kulturvärden: Bevarar en helhetsbild. Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Har kontinuitet i användning som jordbruksmark. Är mångformigt och artrikt. Innehåller till jordbruksnäringen knutna byggnader eller arter som i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgängligt för besök. Ger besökaren värdefulla upplevelser. **Gällande lagar och före-**

skrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Odlingslandskap i nordsydlig riktning där bebyggelse och vägnät följer denna riktning.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass D

Markanvändningen för jordbruk och bete. Området undantas från utbyggnad av vägar eller bebyggelse. Enstaka bostadsbebyggelse och mindre komplementbyggnad finns och kan tillkomma om det behövs för pågående markanvändning. Byggnad skall i första hand placeras på moränkulle, intill trädbevuxna lägen eller bakom skogsridå för att inte påverka den öppna landskapsbilden. Placering, storlek och utformning av byggnad skall inte dominera i landskapet. Byggnad skall ha en enkel och diskret utformning där placering, färg- och materialval samspelar. Byggnad med sadeltak och rödmålade fasader är traditionellt. **För de tätbebyggda bebyggelseområdena som ingår i detta område och som inte är kulturhistorisk bebyggelse gäller**

Ny- och ombyggnad: Klass C

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärde inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad och ny bebyggelse får tillkomma i anslutning till befintlig och skall följa områdets struktur samt byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske och ska föregås av utredning.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad. Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Heden- Häckelsäng-Totra (Ha K7)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Bebyggelse i form av radby utspridd efter äldre vägnät på hed i anslutning till en öppen slätt. Stora gårdsanläggningar och mindre gårdar närmast skogsbrynet. Välbevarade byggnader såväl bostäder som ekonomibyggnader. Här finns även inslag av modernare bebyggelse.

Struktur: Radby i framförallt nord/sydlig riktning efter väg kringgärdat av ett öppet jordbrukslandskap. Skog och hav omsluter slätten och bebyggelsen. Byggnaderna på de enskilda tomterna är placerade så att de kringgärdar en öppen gårdsplan.

Resurs: Bebyggelse efter äldre vägnät i kontakt med öppen slätt och hav där djurhållning och jordbruk

förstärker boendekvalitéerna

Markanvändning: Bostad och verksamhet kopplade till framförallt jordbruk och djurhållning.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärde inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; bostadshus samt komplementbyggnad.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Bergby samhälle (Ha K8)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Mindre tätort i jordbruksbygd på ås och intill väg.

Struktur: Tomter och vägnät i oregelbunden bebyggelsestruktur på ås som möter odlingslandskap i dalgång.

Markanvändning: Bostad och verksamheter kopplade till tätort.

Resurs: Småskalig äldre tätort med närhet till god service.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Tätortens struktur med bebyggelse efter slingrande vägnät och tomter i olika storlek och form omgiven av odlingslandskap och ås. Kyrkomiljö på ås. Äldre välbevarad bebyggelse som har varierande uttryck och ålder.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärde inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa

Bergby

områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.
Planer/Skydd: II. Detaljplan/omb för delar av området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Norrsundet (Ha K9)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Industrisamhälle vid kusten uppfört vid sekelskiftet 1900 kring sågverk och sulfatfabrik. Bebyggelsestrukturen är formad som rutnät. Flerfamiljshus, egnahem och radhus från 1900-talet omgivna av trädgårdar. Bebyggelse för samhällsservice finns också.

Struktur: Den likformade och enhetliga bebyggelsen och tomtutformningen bibehålls.

Markanvändning: Bostad och verksamheter kopplade till tätort.

Resurs: Enhetliga bebyggelseområden med arkitektoniska kvalitéer i trivsamt naturnära lägen.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Områdets struktur och bebyggelse.

Gävle kommuns bedömning: 3. Högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass C

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad och ny bebyggelse får tillkomma i anslutning till befintlig och skall följa områdets struktur samt byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske och ska föregås av utredning.

Planer/Skydd: II. Detaljplan/omb för delar av området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Saltarsfjärden (Ha K10)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Fiskesamhälle med småskalig bebyggelse

efter slingrande vägar. Båthus och sjöbodar vid vattnet
Struktur: Gles småskalig bebyggelse och tomter. Bostadshusen ligger längre upp på land medan ekonomibyggnaderna för fiske ligger vid vattnet. Slingrande vägnät.

Markanvändning: Bostad och verksamheter kopplade till framförallt fiske.

Resurs: Ett levande fiskarsamhälle i natur- och havsnära läge.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR

Riktlinje

Värden: Områdets struktur med småskalig bebyggelse och tomtindelning mot vatten. Bostadshusen finns längre upp på land medan ekonomibyggnaderna för fiske finns vid vattnet. Enkelheten och näringsverksamheten har präglat utformningen. Allmän mark vid vatten med sjöbodar och gistvallar. Slingrande vägnät.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

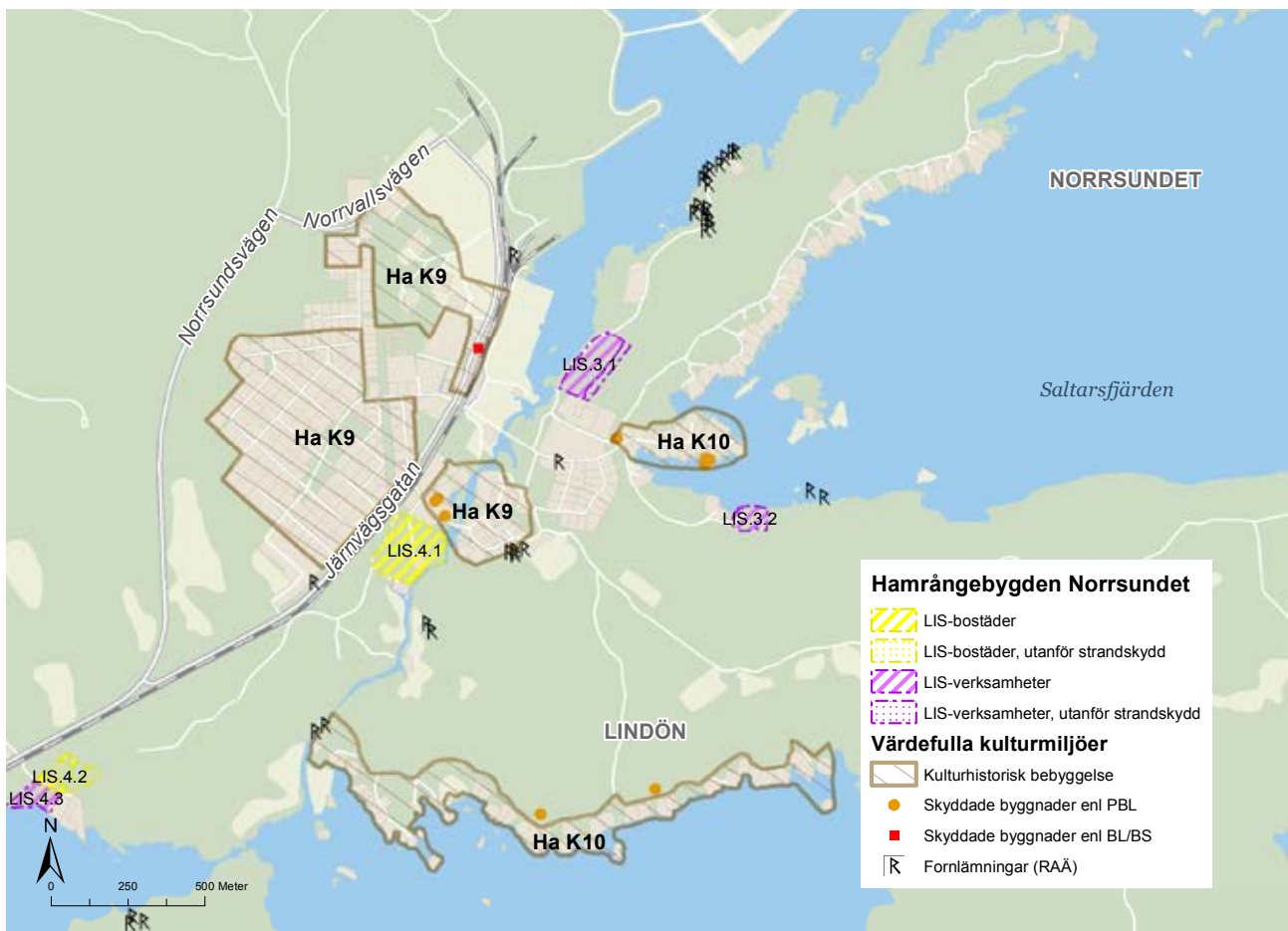
Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas

Norrsundet

Saltharsfjärden

skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; bostadshus samt komplementbyggnad, fiskeläge.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse

Lindön (Ha K11)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Sommarstugebebyggelse från 1900-talets början som övervägande har en enhetlig färgsättning; röd, i kontakt med sjö, f.d. havsvik.

Struktur: Enkel och småskalig bebyggelse på rad mot sjö. Ett bostadshus och oftast bara en liten ekonomibyggnad på trädgårds- eller skogstomt.

Markanvändning: Bostad.

Resurs: Fritidsboende i små sommarstugor i natur- och sjönära lägen.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Mindre byggnader på trädgårds- och skogstomter på en rad mot sjö. Skogsmark i bakgrunden. Byggnadernas placering, utseende och material.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och

underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; sommarstuga

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Karaktärsområde

Häckelsängsfäbodrar (Ha L4)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Betat småbrutet landskap i skog med fäbodvall och sjöbodar i kontakt med hav.

Struktur: Obebyggt betat landskap på slätt i kontakt med hav och skog.

Markanvändning: Bostad och verksamhet kopplade till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Landskap och bebyggelse är berättar om betydelsen av kombinerat fiske- och fäbodbruk.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Ett betat landskap och bebyggelsens struktur med mindre byggnader utanför det centrala jordbruksområdet i närhet av hav.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Klass D

Markanvändningen för jordbruk och bete. Området undantas från utbyggnad av vägar eller bebyggelse. Enstaka bostadsbebyggelse och mindre komplementbyggnad finns och kan tillkomma om det behövs för pågående markanvändning. Byggnad skall i första hand placeras på moränkulle, intill trädbevuxna lägen eller bakom skogsridå för att inte påverka den öppna landskapsbilden. Placering, storlek och utformning av byggnad skall inte dominera i landskapet. Byggnad skall ha en enkel och diskret utformning där placering, färg- och materialval samspelar. Byggnad med sadeltak och rödmålade fasader är traditionellt.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i

Lindön

Häckelsängsfäbodrar

odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad.
Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Häckelsängsfäbodan (Ha K12)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Fäbodvall från 1600-talet med mindre byggnader där kombinerat bete och fiske har skett.
Struktur: Byggnader som är oregelbundet placerade i klunga med bostugor med fähus på vall samt sjöboadar vid vatten.
Markanvändning: Bostad och verksamheter knutna till framförallt jordbruk.
Resurs: Fritidsboende i natur- och havsnära läge.
Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning

Riktlinje

Värden: En av få bevarade fäbodvallar där man också bedrev fiske. Välbevarade byggnader; bostugor, ekonomibyggnader och sjöboadar vid vattnet.
Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde
Ny- och ombyggnad: Klass A
 Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.
Se: Utformning av byggnader; fäbodan och fiskelägen
Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Sjökalla fäbodan (Ha K13)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Fäbodvall med inslag av äldre sommarstugor med mindre byggnader där kombinerat bete och fiske har skett.
Struktur: Byggnader som är regelbundet placerade på rad med sommarstugor, bostugor med fähus på vall samt sjöboadar vid vatten.
Markanvändning: Bostad och fritidshus med koppling till natur- och friluftsliv.
Resurs: Fritidsboende i natur- och sjönära läge.
Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning

Riktlinje

Värden: En av få bevarade fäbodvallar där man också bedrev fiske som senare utvecklades med sommarstugor. Välbevarade byggnader; sommarstugor, bostugor, ekonomibyggnader och sjöboadar.
Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde
Ny- och ombyggnad: Klass B
 Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.
Se: Utformning av byggnader; fäbodan och sommarstugor
Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Sjökalla fäbodan

Kulturhistorisk bebyggelse Råhällan (Ha K14)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Radby efter äldre slingrande vägnät utanför centralorten i Hamrånge. Välbevarade byggnader såväl bostäder som ekonomibyggnader. Omgiven av ett öppet odlingslandskap och skog.

Struktur: Radby i framförallt nord/sydlig riktning efter väg kringgärdat av ett öppet jordbrukslandskap. Byggnaderna på de enskilda tomterna är placerade så att de kringgärdar en öppen gårdsplan.

Markanvändning: Bostad

Resurs: Attraktiv historisk bebyggelse med slingrande vägnät och fornlämningsområden som skapar trevliga boende- och besöksmiljöer där ett aktivt jordbruk och djurhållning förstärker kvalitéerna.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Ny bebyggelse t.ex. bostadshus kan ske efter nord/sydliga vägar som redan är bebyggda eller med stöd av trädbevuxna lägen. Luckor mellan äldre och nytillkommen bebyggelse är viktigt att tillskapa så att inte långa sammanhängande bebyggelseområden skapas. Undantagsvis kan ny bebyggelse placeras efter byvägar med bebyggelse i öst/västlig riktning om det finns stöd från befintlig bebyggelse eller av trädbevuxna lägen.

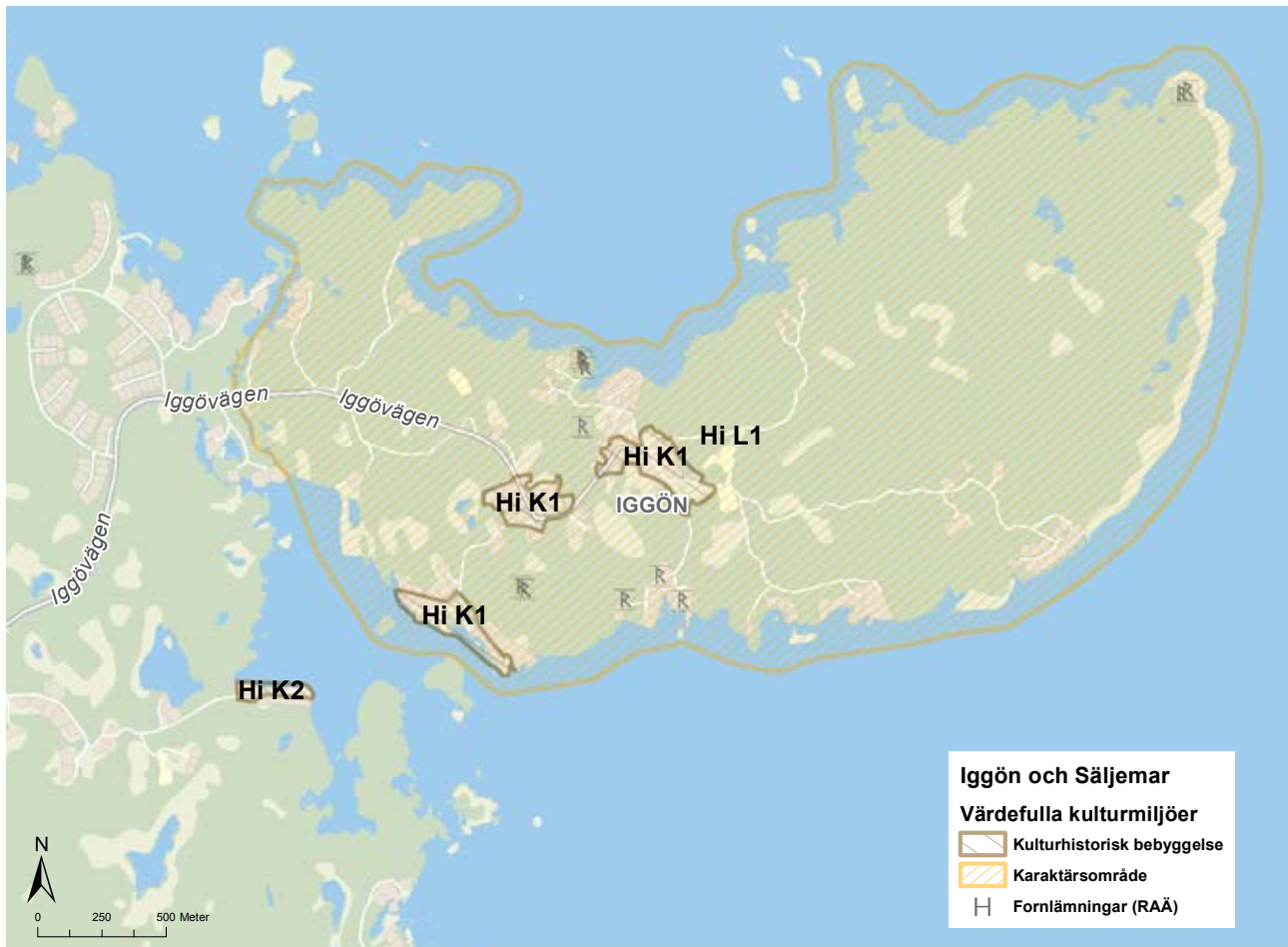
Se: Utformning av byggnader; bostadshus samt komplementbyggnad.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Råhällan

Hille

Karaktärsområde Iggön (Hi L1)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Halvö med småskaliga bebyggelseklungor efter slingrande vägnät. Fiske och jordbruk har varit näring. Småbruten odlingsmark, skog och havskontakt präglar området.

Struktur: Bebyggelseklungor på ön och efter stranden som åtskiljs av odlings- och naturmark. Byggnader eller arter som i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgängligt för besök. Ger besökaren värdefulla upplevelser.

Markanvändning: Bostad och versamhet kopplade till framförallt jordbruk och fiske.

Resurs: Havs- och naturnära boende i äldre jordbruks- och fiskarbebyggelse.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Småskalig varierad fiskarbebyggelse.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Motiv för odlingslandskap med natur- och kulturvärden: Bevarar en helhetsbild. Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Är mångformigt och artrikt. Har kontinuitet i användning som jordbruksmark. Innehåller till jordbruksnäringen knutna

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske. **Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad**
Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Iggön (Hi K1)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Jordbruksbebyggelse i höjdläge med odlingsmark mitt på ön med sjöbodar och båthus vid stranden. Fiskarbebyggelse vid strandläge på öns södra del.

Struktur: Gles småskalig bebyggelse. Byggnaderna på de enskilda tomtarna är placerade så att de kringgärdar en öppen gårdsplan. Bebyggelsen vid stranden har tydliga luckor.

Markanvändning: Bostad och verksamhet kopplade till framförallt jordbruk och fiske.

Resurs: Levande historisk miljö med jordbruks- och fiskarbebyggelse i natur- och havsnära lägen.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:17, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Områdets struktur med småskalig bebyggelse och tomtindelning. Allmän mark vid vatten med sjöbodar och gistvallar. Slingrande vägnät. Inslag av äldre odlingslandskap. Äldre välbevarade byggnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass A

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Iggön

Kulturhistorisk bebyggelse Säljemar (Hi K2)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Litet säsongsfiskeläge enligt beläget med båthus och små bostugor.

Struktur: Gles småskalig bebyggelse på samägd mark mot havet bevaras

Markanvändning: Bostad och verksamhet knuten till framförallt fiske.

Resurs: Levande historisk miljö med fiskarbebyggelse i natur- och havsnära lägen.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR. Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Områdets struktur med småskalig bebyggelse i direktkontakt med vatten. Enkelheten och näringsverksamheten har präglat utformningen. Välbevarade byggnader. Allmän mark vid vatten med sjöbodar och gistvallar. Slingrande vägnät.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

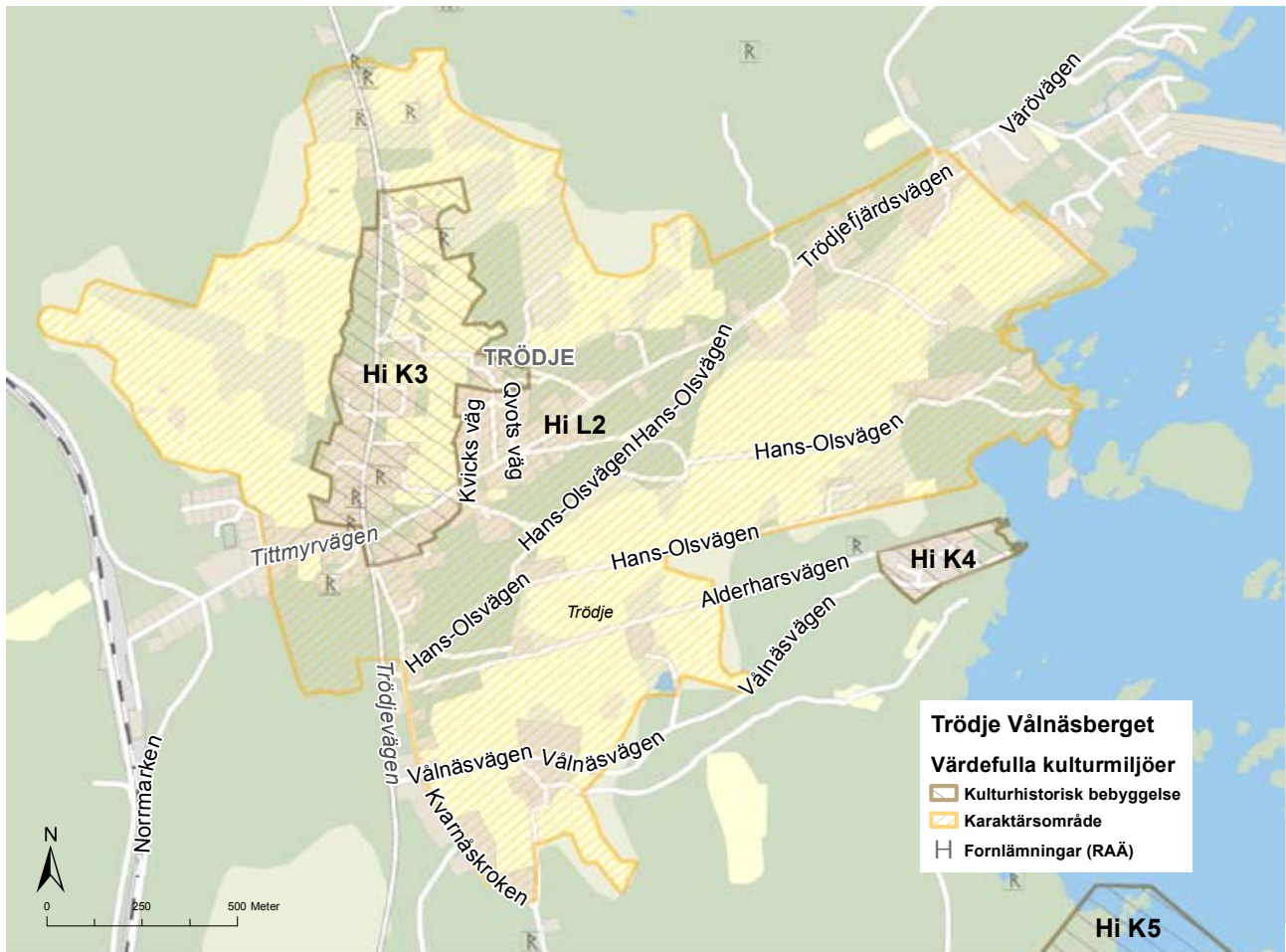
Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske. Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas.

Se: Utformning av byggnader; Fiskeläge.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Säljemar

Karaktärsområde Trödje (Hi L2)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Öppet odlingslandskap som ligger i anslutning till hav. Byn Trödje koncentreras kring landsvägen. I övrigt förekommer utspridd bebyggelse på slätt.

Struktur: Obebyggt odlingslandskap på slätt i kontakt med hav där marken är avsedd för odling, bete eller

Markanvändning: Bostad och verksamhet kopplade till framförallt jordbruk och djurhållning, slätter. Stängsling förekommer. Få och mindre ekonomibyggnader finns för verksamhet knuten till markens användning.

Resurs: Ett fortsatt aktivt jordbruk innebär en historisk kontinuitet på en 1000-årig markanvändning och slätten kan förbli öppet och därmed upplevas av trafikanter och turister på byvägar.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Öppet odlingslandskap som ligger i anslutning till hav och den välbevarade Trödje by.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Motiv för odlingslandskap med natur- och kulturvärden: Bevarar en helhetsbild. Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Är mångformigt och

artrikt. Har kontinuitet i användning som jordbruksmark. Innehåller till jordbruksnäringen knutna byggnader eller arter som i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgängligt för besök. Ger besökaren värdefulla upplevelser.

Ny- och ombyggnad: Klass D

Markanvändningen för jordbruk och bete. Området undantas från utbyggnad av vägar eller bebyggelse. Enstaka bostadsbebyggelse och mindre komplementbyggnad finns och kan tillkomma om det behövs för pågående markanvändning. Byggnad skall i första hand placeras på moränkulle, intill trädbevuxna lägen eller bakom skogsridå för att inte påverka den öppna landskapsbild. Placering, storlek och utformning av byggnad skall inte dominera i landskapet. Byggnad skall ha en enkel och diskret utformning där placering, färg- och materialval samspelar. Byggnad med sadeltak och rödmålade fasader är traditionellt.

För de tätbebyggda bebyggelseområdena som ingår i detta område och som inte är kulturhistorisk bebyggelse gäller

Ny- och ombyggnad: Klass C

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad och ny bebyggelse får tillkomma i anslutning till befintlig och skall följa områdets struktur samt byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde.

Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske och ska föregås av utredning.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad. Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Trödje (Hi K3)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Radby på båda sidor om landsväg som fick sin karaktär efter en brand 1854. Bebyggelsen ligger i kontakt med ett öppet odlingslandskap.

Struktur: Dominerande huvudbyggnader kringgärdade av ekonomibyggnader. Storlek och struktur vid gårdsanläggningarna bevaras vad gäller byggnader vägar och trädgårdar.

Markanvändning: Bostad och verksamhet kopplade till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Attraktiv bebyggelse i anslutning till öppet odlingslandskap där ett aktivt jordbruk och djurhållning förstärker kvalitéerna.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Områdets struktur med bebyggelsens läge i relation den odlade marken. Dominerande och välbevarade äldre bostads- och ekonomibyggnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde
Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader

Trödje

har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske. **Se:**

Utformning av byggnader; bostadshus samt komplementbyggnad Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Vålnäsberget (Hi K4)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Sommarstugebebyggelse från 1900-talets början på kulle mot hav.

Struktur: Enkel och småskalig bebyggelse på kulle mot hav. På tomten finns ett bostadshus och oftast bara en liten ekonomibyggnad på trädgårds- eller skogstomt.

Markanvändning: Bostad och fritidshus.

Resurs: Fritidsboende i små sommarstugor i natur- och havsnära lägen.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Mindre byggnader på trädgårdstomter som ligger samlade på en kulle. Skogsmark i bakgrunden. Byggnadernas utseende och material.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde
Ny- och ombyggnad: Klass A

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; sommarstuga.

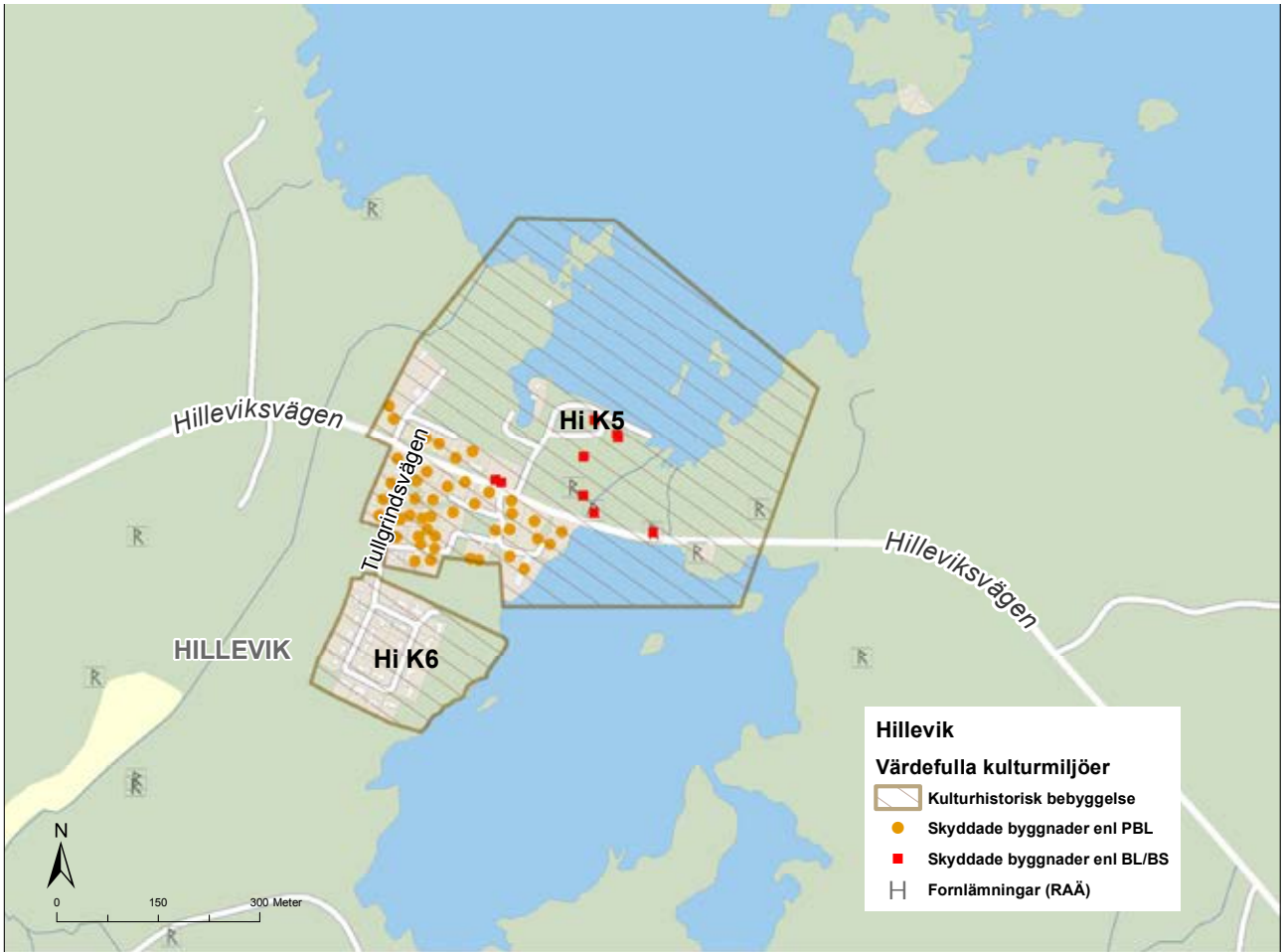
Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Hilleviks bruk (Hi K5)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Järnbruk vid kusten i drift 1655-1909, därefter jord- och skogsbruk. Klassiskt uppbyggt bruk med mindre herrgårdsanläggning och enhetligt utformade bruksarbetarbostäder. Hamn med byggnader.

Struktur: Bebyggelse i östvästlig riktning efter en

Hilleviks bruk

allékantad bruksgata. Inga staket som markerar enskilt ägande får tillkomma vid arbetarbostäderna. Herrgårdsområdets uppbyggnad i en nord/sydlig axel med dominerande herrgårdsanläggning, lusthus mm i parkmiljö.

Markanvändning: Bostad, fritidshus, med koppling till natur, kultur och friluftsliv.

Resurs: Vacker historisk bruksbebyggelse som skapar trevlig boende- och besöksmiljö där närhet till hav förstärker kvalitéerna.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Hillevik

Kulturhistorisk bebyggelse Hillevik (Hi K6)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Bostadsbebyggelse från 1980-talet. Låga röda fristående bostadsvillor i trädgårds- och naturmark intill Hilleviks bruk.

Markanvändning: Bostad.

Struktur: Småskaliga enhetlig bebyggelse i skog bibehålles.

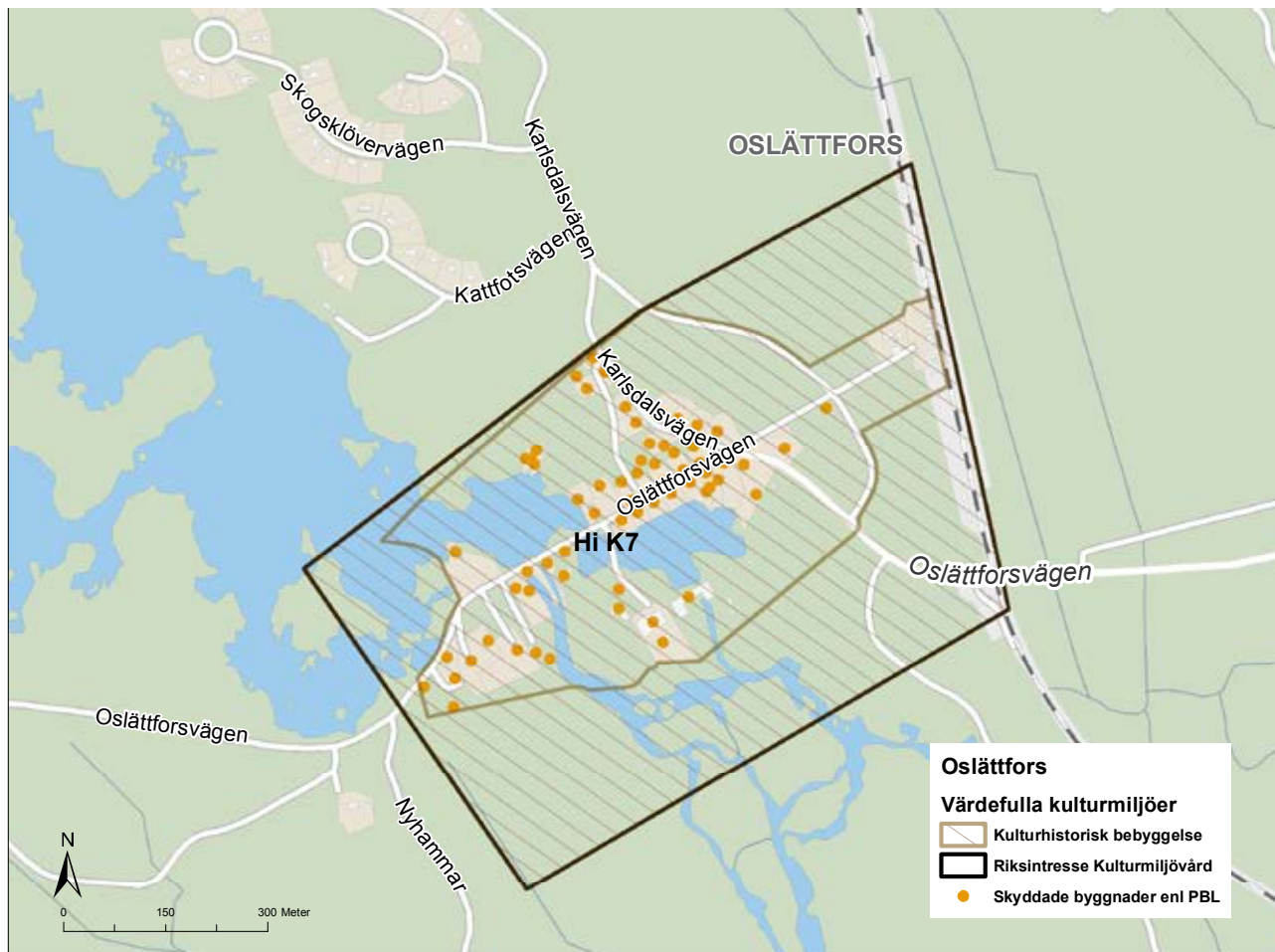
Riktlinje

Värden: Bebyggelsestrukturen, där uppdelning mellan bostäder för ägare, arbetare och den mellanliggande industriverksamheten är tydlig. Miljön är uppbyggd kring en bruksallé i öst/västlig riktning. Byggnaderna har bevarat ett traditionellt utseende där de skillnaderna mellan verksamhet och löntagare/ägare är tydlig. Hammiljö ingår med äldre magasin.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Se gällande detaljplan.

Planer/Skydd: I. Detaljplan/skydd finns.

Oslättsfors

Resurs: Småskalig enhetlig villabebyggelse omgiven av skog i kontakt med vattendrag.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13 BBR, Fornlämning.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Riktlinje

Värden: Enhetlig och småskalig träbebyggelse i trädgårds- och naturmark.

Ny- och ombyggnad: Klass A

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad

Planer/Skydd: I. Detaljplan/omb med skydd finns.

Kulturhistorisk bebyggelse Oslättsfors (Hi K7)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Järnbruk från 1697 som var i drift till 1887

och därefter bedrevs jord- och skogsbruk. Klassiskt uppbyggt bruk med herrgårdspark och enhetligt utformade bruksarbetarbostäder. Kompletterande enhetlig bebyggelse från 1950-tal som ligger i parken.

Struktur: Bebyggelse i östvästlig riktning efter en allékantad bruksgata. Inga staket som markerar enskilt ägande får tillkomma vid arbetarbostäderna.

Markanvändning: Bostad och fritidshus med koppling till natur, kultur och friluftsliv.

Resurs: Vacker historisk bruksbebyggelse med engelsk park som skapar trevlig boende- och besöksmiljö där närhet till Testeboån.

Motiv riksintresse: X805: Bostadsbebyggelse från 1700-1800-talen utmed rak bruksgata, brukskapell från 1790-talet samt kolhus och bruksdamm.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning

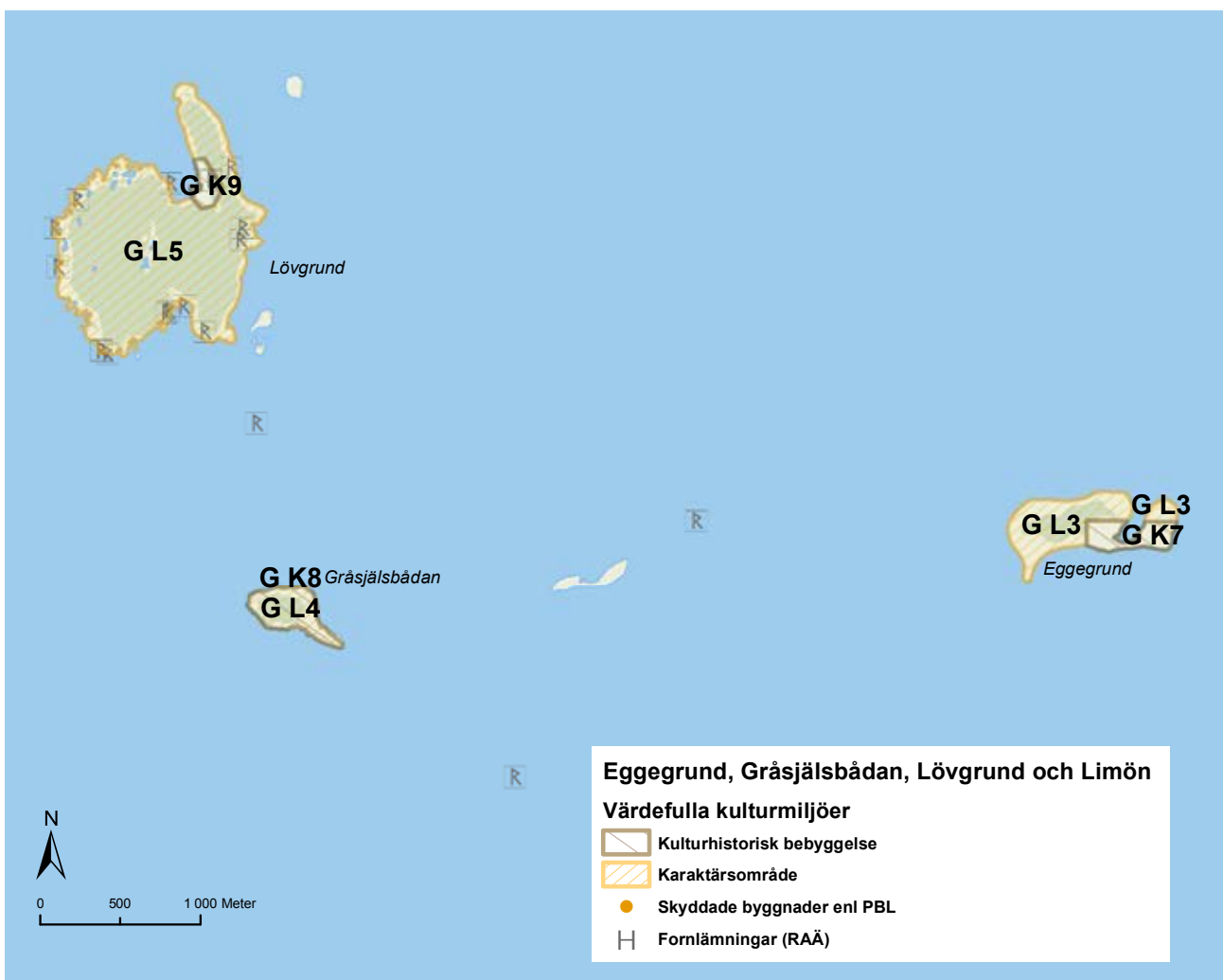
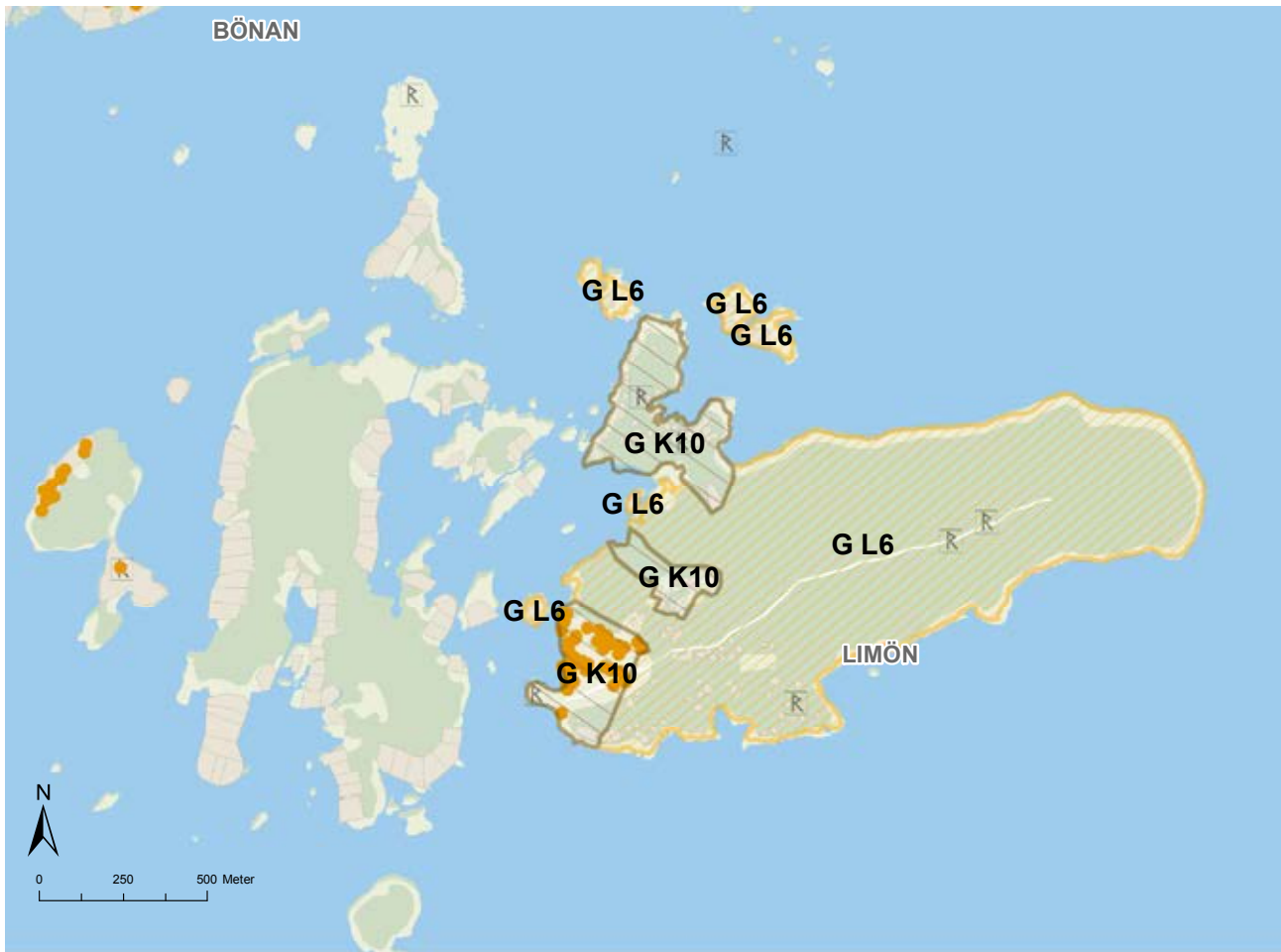
Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader samt förekomst av ekonomibyggnader.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Se gällande detaljplan.

Planer/Skydd: I. Detaljplan/skydd finns.

Eggegrund

Öar i havet

Karaktärsområde Eggegrund, Gråsjälsbådan, Lövgrund, Limön samt Kusön (G. L3-6)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Öar med småskaliga bebyggelseklungor efter slingrande stigar. Fiske och jordbruk, framförallt bete och slätter, har varit näring. Havsstränder, småbruten betes- och slättermark, skog präglar området.

Struktur: Bebyggelseklungor och enstaka bebyggelse på ö och efter stranden som.

Markanvändning: Bostad med verksamhet knutna till framförallt fiske, natur, kultur och friluftliv.

Resurs: Havs- och naturnära boende i äldre fiskarbebyggelse.

Motiv för odlingslandskap med natur- och kulturvärden: Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Är mångformigt och artrikt. Har kontinuitet i användning som jordbruksmark. Innehåller till jordbruksnäringen knutna byggnader eller arter som i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgängligt för besök. Ger besökaren värdefulla upplevelser.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Lövgrund

Limön

Riktlinje

Värden: Småskalig varierad fiskarbebyggelse.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad
Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

fyrbyggnader och på Lövgrund kapell.

Struktur: Koncentrerad småskalig bebyggelse på samagd mark mot havet bevaras.

Markanvändning: Bostad och fritidshus med verksamhet kopplade till framförallt fiske samt natur, kultur och friluftsliv.

Resurs: Fiskelägen på öar i med värdefulla natur- och djurliv som ger goda kvalitéer för fritidsboende och turism.

Motiv för odlingslandskap med natur- och kultur-

värden: (Eggegrund, Lövgrund, Limön, Römaren) Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Är mångformigt och artrikt. Innehåller till jordbruksnäringen knutna byggnader eller arter som i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgängligt för besök. Ger besökaren värdefulla upplevelser.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Kulturhistorisk bebyggelse Eggegrund, Gråsjälsbådan, Lövgrund, Limön samt Kusön (G. K 7-10)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Säsongsfiskeläge beläget på öar med bostugor, båthus och gistvallar. Även jordbruk med odling har förekommit. På Eggegrund och Limön finns

Riktlinje

Värden: Områdets struktur med småskalig bebyggelse i direktkontakt med vatten. Allmän mark vid vatten med sjöbodar och gistvallar. Värdefulla byggnader.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Klass A

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till

storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; Fiskeläge

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram. För Limön: II. Detaljplan/omb för DELAR av området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Finnahren, Milgrund, Dödmansskär Ha K 15- 17)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Sommarstugebebyggelse på öar från 1900-talets början och framåt.

Struktur: Enkel och småskalig bebyggelse mot hav bestående av bostadshus och oftast bara en liten ekonomibygnad på trädgårds- eller skogstomt.

Markanvändning: Bostad och fritidshus.

Resurs: Fritidsboende i små sommarstugor i natur- och havsnära lägen.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Mindre byggnader på skogstomter. Byggnadernas utseende och material.

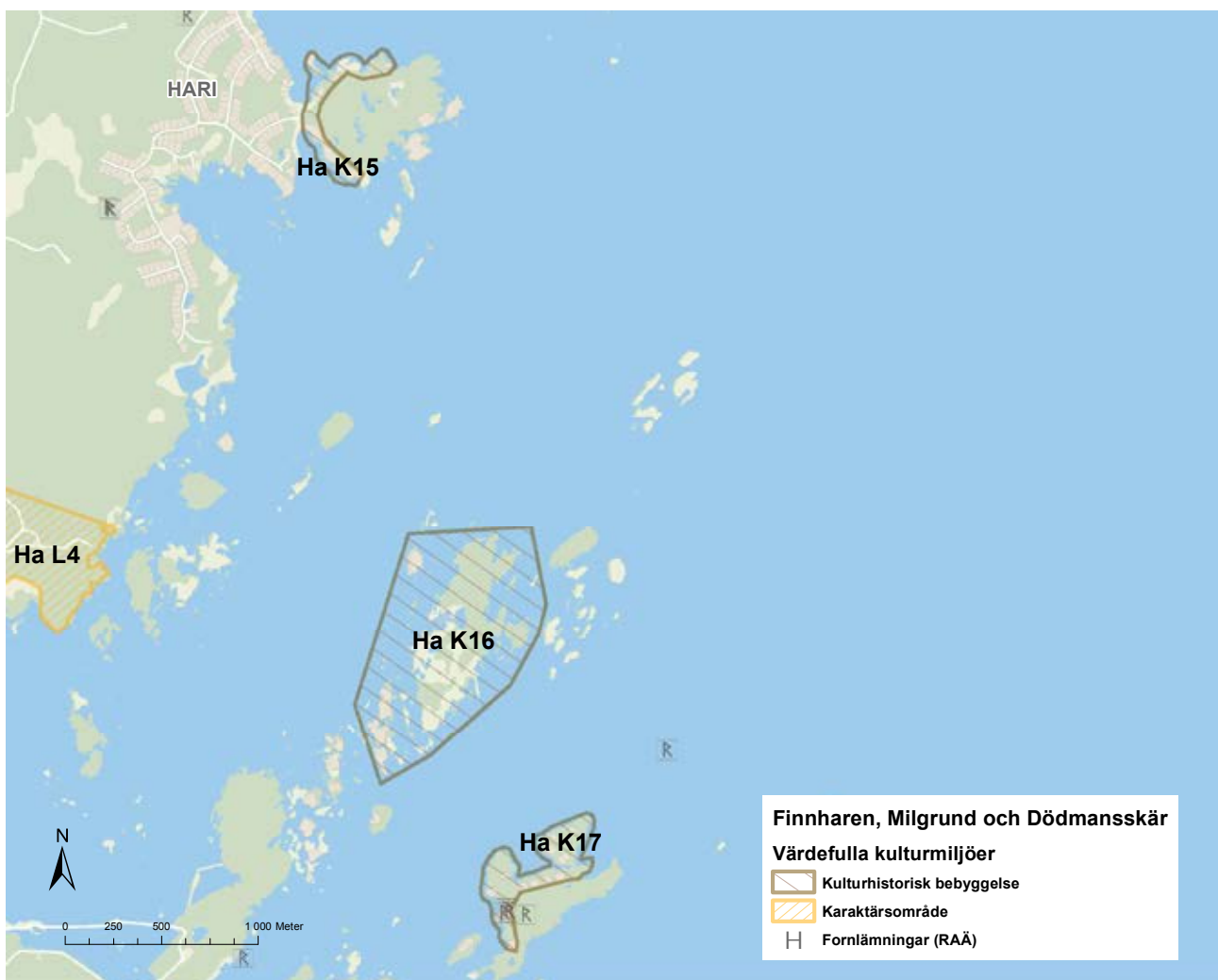
Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass A

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; sommarstuga.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Hedesunda

Karaktärsområde Hedesundabygden (He Li)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Byar i öppet slätt- och odlingslandskap med förhistoriska rötter som kringgårdar en senare framvuxen tätort. Inom området finns en äldre kyrkomiljö. Utanför byarna finns en randzonsbebyggelse i kontakt med skogen

Struktur: Det öppna jordbrukslandskapet ska bevaras. Obebyggt odlingslandskap på slätt i kontakt med vattendrag där marken är avsedd för odling, bete eller slätter. Stängsling förekommer. Få och mindre ekonomibygnader finns för verksamhet knuten till markens användning. Åkerholmar, odlingsrösen, trädgångar och mindre vägar förekommer.

Markanvändning: Bostad och verksamhet knuten till främst jordbruk och djurhållning.

Resurs: Ett fortsatt aktivt jordbruk innebär en historisk kontinuitet på en 1000-årig markanvändning.

Motiv riksintresse X807: Odlingslandskap i förhistorisk centralbygd med fornlämningar och bebyggelse knutna till gamla kommunikationsleder.

Motiv för odlingslandskap med natur- och kulturvärden: Bevarar en helhetsbild. Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Har kontinuitet i användningen som jordbruksmark. Är mångformigt och artrikt. Innehåller till jordbruksnäringen knutna byggnader eller arter, som är eller i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgänglig för besök och ger besökaren värdefulla upplevelser.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och relation till odlingslandskap, ås och älv, skog. Smala grusade vägar. Bygdens höga ålder som boplats och jordbruksområde.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Klass D

Markanvändningen för jordbruk och bete. Området undantas från utbyggnad av vägar eller bebyggelse. Enstaka bostadsbebyggelse och mindre komplementbyggnad finns och kan tillkomma om det behövs för pågående markanvändning. Byggnad skall i första hand placeras på moränkulle, intill trädbevuxna lägen eller bakom skogsridå för att inte påverka den öppna landskapsbilden som. Placering, storlek och utformning av byggnad skall inte dominera i landskapet. Byggnad skall ha en enkel och diskret utformning där placering, färg- och materialval samspelar. Byggnad med sadeltak och rödmålade fasader är traditionellt.

För de tätbebyggda bebyggelseområdena som ingår i detta område och som inte är kulturhistorisk bebyggelse gäller

Ny- och ombyggnad: Klass C

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad och ny bebyggelse får tillkomma i anslutning till befintlig och skall följa områdets struktur samt byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske och ska föregås av utredning.

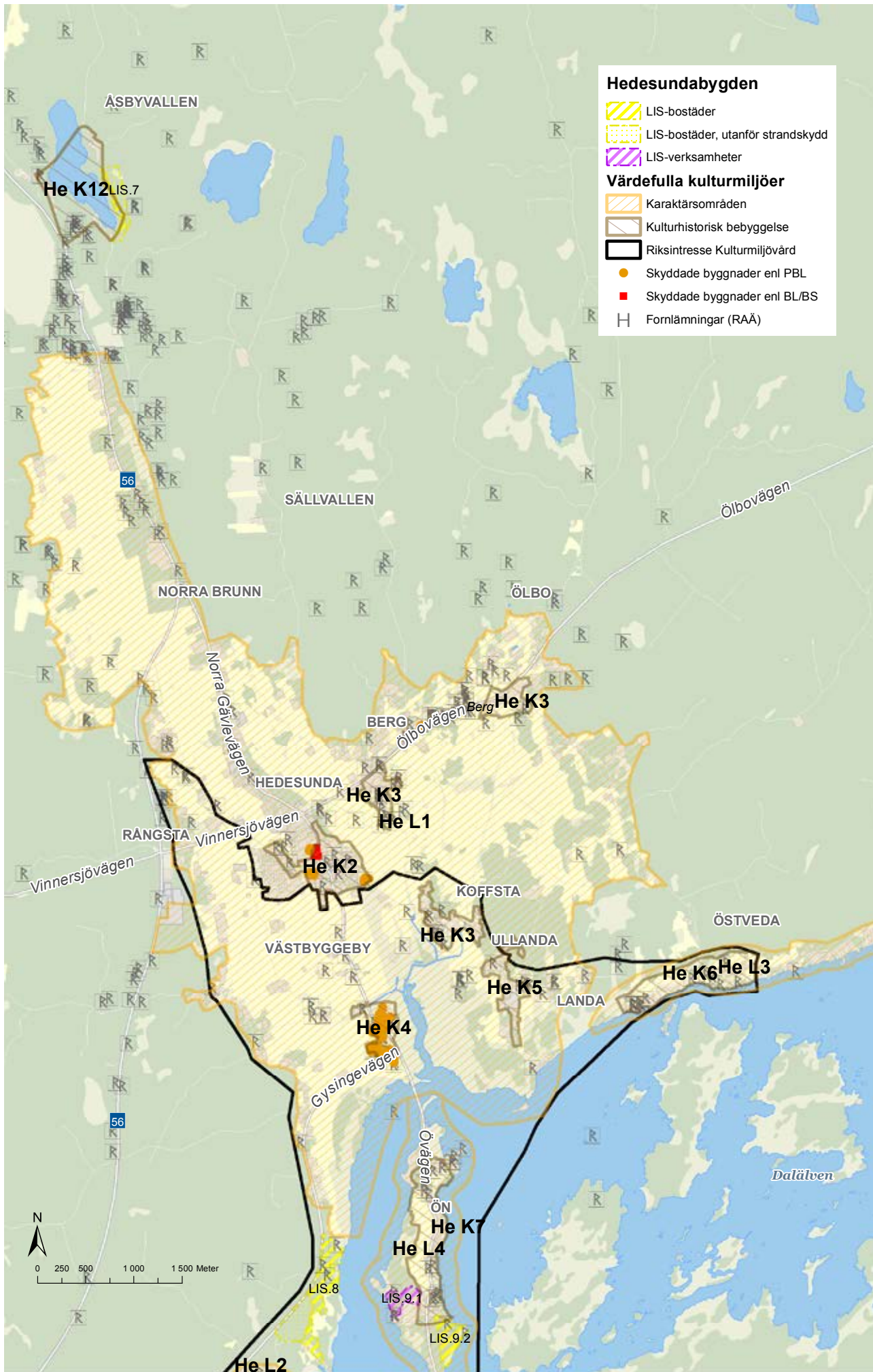
Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

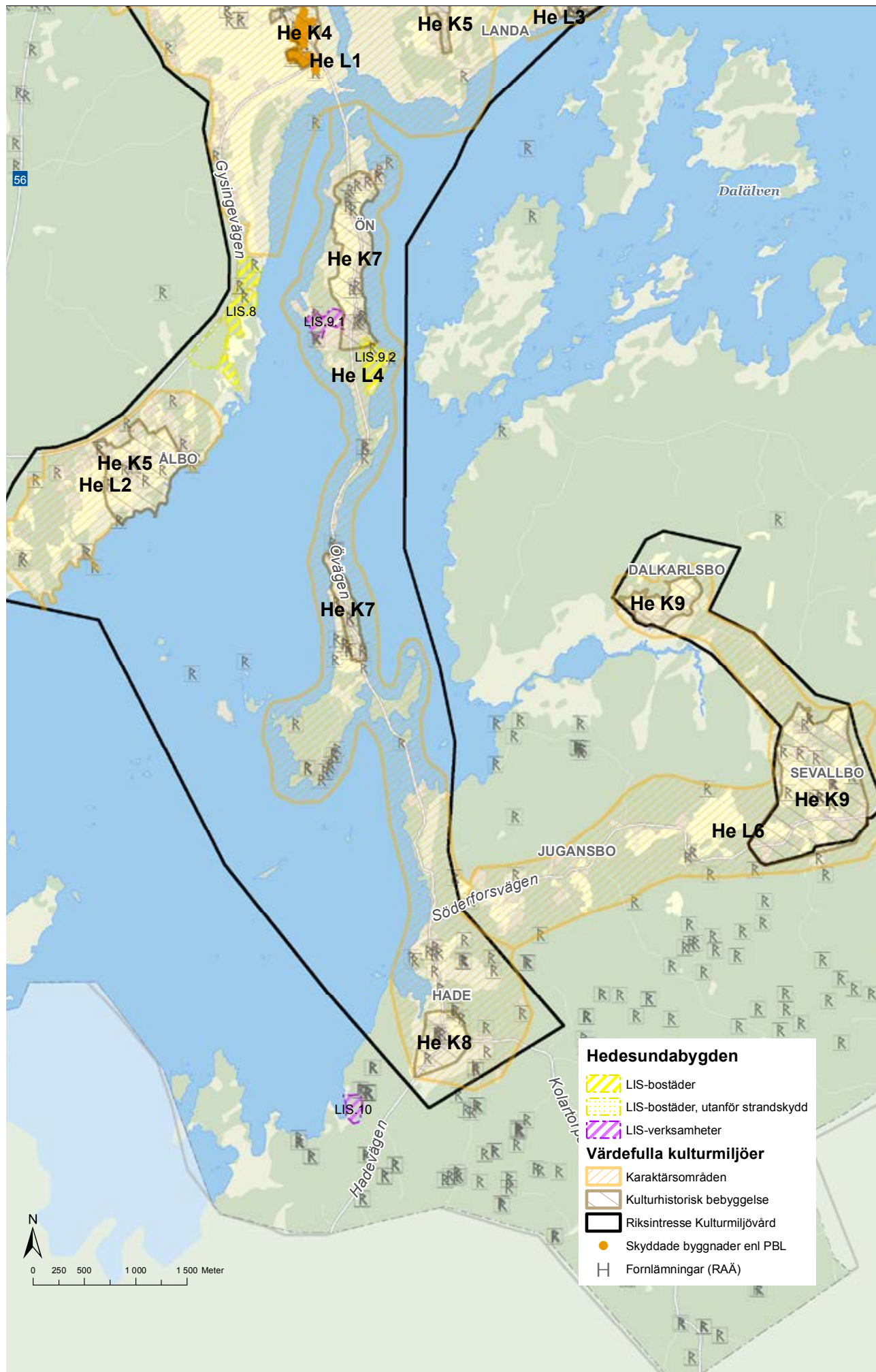

Hedesundabygden

Brunn

Kulturhistorisk bebyggelse Brunns samhälle (He K2)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Samhälle i jordbruksbygd framvuxet under 1800-talet där tätortsbebyggelse möter agrar bebyggelse. Intilliggande stationsmiljö.

Struktur: Tomter och vägnät i oregelbunden bebyggelsestruktur som möter odlingslandskap och ås.

Markanvändning: Bostad och verksamhet knutna till tätort.

Resurs: Småskalig äldre tätort med närhet till god service. Bebyggelsen har utblick mot öppet landskap och skog.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Tätortens struktur omgiven av odlingslandskap och ås. Äldre välbevarad bebyggelse.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Planer/Skydd: II. Detaljplan/omb för delar av området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Bäck, Koffsta, Ölbo (He K3)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Klungbyar efter väg i småbrutet landskap med åkerholmar och gårdsgårdar. Välbevarade byggnader såväl bostäder som ekonomibygnader.

Struktur: Koncentrerad bebyggelse i klungor omslutna av ett öppet småbrutet odlingslandskap. Inom byarna finns äldre vägnät där gårdarna koncentrerar sig kring tre- och fyrvägs korsningar. Bebyggelsen består av gårdsbebyggelse, ett större och ibland ett ytterligare mindre bostadshus med ekonomibygnader. Byggnaderna på de enskilda tomterna är placerade så att de kringgärdar en öppen gårdsplan. Tomterna har trädgårdar och kringgärdas av staket

Markanvändning: Bostad och verksamhet knutna till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Småskalig bybebyggelse i klungor i ett

småbrutet odlingslandskap i kontakt med Dalälven och där djurhållning och jordbruk förstärker boendekvalitéerna

Motiv riksintresse: X807 för Koffsta: Odlingslandskap i förhistorisk centralbygd med fornlämningar och bebyggelse knutna till gamla kommunikationsleder.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader samt bevarade ekonomibygnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; bostadshus samt komplementbyggnad

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Hedesunda Prästbod (He K4)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Kyrkoplats på slätt omgiven av öppet odlingslandskapet med kyrka, församlingsgård, kyrkoherdeboställe och begravningsplats. Äldre bebyggelse i form av större gårdsanläggningar och mindre egnahemstomter.

Hedesunda prästbod

Struktur: Bebyggelse på slätt omgiven av odlingslandskap. Bebyggelsens struktur bevaras. Huvudbyggnad har en till storleken, placeringen och utformningen framträdande plats. Ofta kringgärdade av park- och trädgård. Huvudbyggnaden är omgiven av ekonomi- och servicebyggnader som har en enklare och mindre framträdande placering.

Markanvändning: Bostad och verksamheter knutna till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Attraktiv historisk boendemiljö intill kyrka i ett öppet odlingslandskap där ett aktivt jordbruk och djurhållning, och närhet till Dalälven förstärker kvalitéerna.

Motiv riksintresse X 807: Odlingslandskap i förhistorisk centralbygd med fornlämningar och bebyggelse knutna till gamla kommunikationsleder.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning, Kyrka/begravningsplats.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. En tydlig huvudbyggnad som kringgärdas av ekonomibyggnader eller fristående mindre komplementbyggnader. Välbevarade byggnader. Omgivande parker och trädgårdar.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Klass A

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Ullanda

Kulturhistorisk bebyggelse Ullanda (He K5)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Radby efter äldre slingrande vägnät. Välbevarade byggnader såväl bostäder som ekonomibyggnader. Omgiven av ett öppet odlingslandskap.

Struktur: Radby i framförallt nord/sydlig riktning kringgärdade av ett öppet jordbrukslandskap. Radbyarna är i större omfattning bebyggd på båda sidor om byvägarna. Byggnaderna på de enskilda tomterna är placerade så att de kringgärdar en öppen gårdsplan. Tomterna har trädgårdar och kringgärdas av staket. Speciellt karaktäristisk är odlingslandskapet mot vattendrag.

Markanvändning: Bostad och verksamhet knutna till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Attraktiv historisk bebyggelse med slingrande vägnät och fornlämningsområden som skapar trevliga boende- och besöksmiljöer där ett aktivt jordbruk och djurhållning förstärker kvalitéerna.

Motiv riksintresse: X807 för Koffsta: Odlingslandskap i förhistorisk centralbygd med fornlämningar och bebyggelse knutna till gamla kommunikationsleder

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Ny bebyggelse t.ex. bostadshus kan ske efter nord/sydliga vägar som redan är bebyggda eller med stöd av trädbevuxna lägen. Luckor mellan äldre och nytillkommen bebyggelse är viktigt att tillskapa så att inte långa sammanhängande bebyggelseområden skapas. Undantagsvis kan ny bebyggelse placeras efter byvägar med bebyggelse i öst/västlig riktning om det finns stöd från befintlig bebyggelse eller av trädbevuxna lägen. Inte i det öppna odlingslandskapet eller i anslutning till vattendrag.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i

odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Karaktärsområde Ålbo (He L2)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Öppet odlingslandskap mot älv i söder och skog i norr som är bebyggd med en radby.

Struktur: Det öppna jordbrukslandskapet ska bevaras. Obebyggt odlingslandskap på sluttning mot älv där marken är avsedd för odling, bete eller slåtter. Stängsel förekommer. Få och mindre ekonomibyggnader finns för verksamhet knuten till markens användning. Åkerholmar, odlingsrösen, trädgångar och mindre vägar förekommer.

Markanvändning: Bostad och verksamhet knutna till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Ett fortsatt aktivt jordbruk innebär en historisk kontinuitet på markanvändning och att landskapet kan förbli öppet.

Motiv för odlingslandskap med natur- och kultur-

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell

hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader samt förekomst av ekonomibyggnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde
värden: Bevarar en helhetsbild. Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Har kontinuitet i användningen som jordbruksmark. Är mångformigt och

artrikt. Innehåller till jordbruksnäringen knutna byggnader eller arter, som är eller i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgänglig för besök och ger besökaren värdefulla upplevelser.

Ny- och ombyggnad: Klass D

Markanvändningen för jordbruk och bete. Området undantas från utbyggnad av vägar eller bebyggelse. Enstaka bostadsbebyggelse och mindre komplementbyggnad finns och kan tillkomma om det behövs för pågående markanvändning. Byggnad skall i första hand placeras på moränkulle, intill trädbevuxna lägen eller bakom skogsridå för att inte påverka den öppna landskapsbild. Placering, storlek och utformning av byggnad skall inte dominera i landskapet. Byggnad skall ha en enkel och diskret utformning där placering, färg- och materialval samspelar. Byggnad med sadeltak och rödmålade fasader är traditionellt.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i

odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad

Lis-område: Bostäder- och fritidshus föreslås byggas i nära anslutning till karaktärsområdet men påverkas j dess värden.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Ålbo

Kulturhistorisk bebyggelse Ålbo (He K5)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Radby i östvästlig riktning efter äldre slingrande vägnät i norr. Gårdarnas odlingsmarker sträcker sig mot söder, ned mot Dalälven. Mot norr tar skogen vid. Välbevarade byggnader.

Struktur: Radbyar i framförallt nord/sydlig riktning kringgärdade av ett öppet jordbrukslandskap. Radbyarna är i större omfattning bebyggd på båda sidor om byvägarna. Byggnaderna på de enskilda tomterna är placerade så att de kringgärdar en öppen gårdsplan. Tomterna har trädgårdar och kringgärdas av staket. Speciellt karaktäristisk är odlingslandskapet mot vattendrag.

Markanvändning: Bostad med verksamhet knuten till framförallt jordbruk.

Resurs: Attraktiv historisk bybebyggelse som skapar trevliga boende- och besöksmiljöer där ett aktivt jordbruk och djurhållning, slingrande vägnät och närhet till Dalälven förstärker kvalitéerna.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell

hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader samt förekomst av ekonomibygnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Ny bebyggelse t.ex. bostadshus kan ske efter öst/västliga vägar som redan är bebyggda eller med stöd av trädbevuxna lägen. Luckor mellan äldre och nytillkommen bebyggelse är viktigt att tillskapa så att inte långa sammanhängande bebyggelseområden skapas.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i

odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Ålbo

Karaktärsområde Östveda (He L3)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Öppet odlingslandskap i sluttning mot älv med bebyggelse på rad i dess höjdläge.

Struktur: Det öppna jordbrukslandskapet ska bevaras. Obebyggt odlingslandskap på sluttning mot älv där marken är avsedd för odling, bete eller slätter. Stängsel förekommer. Få och mindre ekonomibygnader finns för verksamhet knuten till markens användning. Åkerholmar, odlingsrösen, trädgångar och mindre vägar förekommer.

Markanvändning: Bostad och verksamhet knuten till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Ett fortsatt aktivt jordbruk innebär en historisk kontinuitet på markanvändning och att landskapet kan förbli öppet.

Motiv riksintresse X807: Odlingslandskap i förhistorisk centralbygd med fornlämningar och bebyggelse knutna till gamla kommunikationsleder.

Motiv för odlingslandskap med natur- och kulturvärden: Bevarar en helhetsbild. Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Har kontinuitet i användningen som jordbruksmark. Är mångformigt och artrikt. Innehåller till jordbruksnäringen knutna byggnader eller arter, som är eller i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgänglig för besök och ger besökaren värdefulla upplevelser.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken och älven.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Klass D

Markanvändningen för jordbruk och bete. Området undantas från utbyggnad av vägar eller bebyggelse. Enstaka bostadsbebyggelse och mindre komplementbyggnad finns och kan tillkomma om det behövs för pågående markanvändning. Byggnad skall i första hand placeras på moränkulle, intill trädbevuxna lägen eller

bakom skogsridå för att inte påverka den öppna landskapsbilden. Placering, storlek och utformning av byggnad skall inte dominera i landskapet. Byggnad skall ha en enkel och diskret utformning där placering, färg- och materialval samspelar. Byggnad med sadeltak och rödmålade fasader är traditionellt.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Östveda (He K6)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Radby efter äldre slingrande vägnät. Välbevarade byggnader. Omgiven av ett öppet odlingslandskap i kontakt med älv och skog.

Struktur: Radby i nord/sydlig riktning kringgärdad av ett öppet jordbrukslandskap. Radbyn är delvis bebyggd på båda sidor om byvägarna. Byggnaderna på de enskilda tomterna är placerade så att de kringgärdar en öppen gårdsplan. Tomterna har trädgårdar och kringgärdas av staket. Speciellt karaktäristisk är odlingslandskapet mot vattendrag.

Resurs: Attraktiv historisk bebyggelse som skapar trevliga boende- och besöksmiljöer där ett aktivt jordbruk och djurhållning, slingrande vägnät och närhet till Dalälven förstärker kvalitetserna.

Markanvändning: Bostad och verksamheter knutna till framförallt jordbruk och djurhållning.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning. Motiv riksintresse X807: Odlingslandskap i förhistorisk centralbygd med fornlämningar och bebyggelse knutna till gamla kommunikationsleder.

Östveda

Östveda

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader samt förekomst av ekonomibyggnader. Fornlämningar.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde. **Ny- och ombyggnad: Klass A**

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Karaktärsområde Ön (He L4)**Områdets förutsättningar**

Beskrivning: Åsrygg i Dalälven som har utspridd bebyggelse och mindre radbyar efter äldre slingrande väg i kontakt med odlingslandskap och skog.

Struktur: Storlek och struktur i bykärnorna och vid de större gårdsanläggningarna bör bevaras vad gäller

tomter, byggnader vägar och trädgårdar. Radbyar i framförallt nord/sydlig riktning kringgärdade av ett öppet jordbrukslandskap samt skog i kontakt med älv. Radbyarna är bebyggda på båda sidor om byvägarna.

Markanvändning: Bostad och verksamhet knutna till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Naturskön smal åsrygg med utblickar mot Dalälven med ålderdomlig bebyggelsestruktur och vägnät samt odlings- och skogslandskap. Höga boende och friluftslivskvalitéer.

Motiv riksintresse X807: Odlingslandskap i förhistorisk centralbygd med fornlämningar och bebyggelse knutna till gamla kommunikationsleder.

Motiv för odlingslandskap med natur- och kulturvärden: Bevarar en helhetsbild. Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Har kontinuitet i användningen som jordbruksmark. Är mångformigt och artrikt. Innehåller till jordbruksnäringen knutna byggnader eller arter, som är eller i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgänglig för besök och ger besökaren värdefulla upplevelser.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till åsen, vägen, älven och den odlade marken. Välbevarade byggnader samt förekomst av ekonomibyggnader.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde
Ny- och ombyggnad: Klass D

Ön

Markanvändningen för jordbruk och bete. Området undantas från utbyggnad av vägar eller bebyggelse. Enstaka bostadsbebyggelse och mindre komplementbyggnad finns och kan tillkomma om det behövs för pågående markanvändning. Byggnad skall i första hand placeras på moränkulle, intill trädbevuxna lägen eller bakom skogsridå för att inte påverka den öppna landskapsbilden. Placering, storlek och utformning av byggnad skall inte dominera i landskapet. Byggnad skall ha en enkel och diskret utformning där placering, färg- och materialval samspelar. Byggnad med sadeltak och rödmålade fasader är traditionellt.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad

Lis-område: Bostäder kan tillkomma som byggs enligt riktlinjerna utformning av byggnader. Av vikt är att byggnader inom Lis-område 9.2 inte är högre än åsryggen vid **Övägen**.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Vävarnas hus, Ön

Ön

Kulturhistorisk bebyggelse Vall-ön och Löten (He K7)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Radby efter äldre slingrande vägnät på ås i kontakt med Dalälven. Välbevarade bostadshus och ekonomibyggnader.

Struktur: Radbyar som i större omfattning bebyggd på båda sidor om byvägarna framförallt nord/sydlig riktning och kringgårdade av ett öppet jordbrukslandskap. Byggnaderna på de enskilda tomterna är placerade så att de kringgårdar en öppen gårdsplan. Tomterna har trädgårdar och kringgårdas av staket. Speciellt karaktäristisk är odlingslandskapet mot vattendrag.

Markanvändning: Bostad och verksamhet knutna till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Attraktiv historisk bybebyggelse som skapar trevliga boende- och besöksmiljöer där ett aktivt jordbruk och djurhållning, slingrande vägnät och närhet till Dalälven förstärker kvalitéerna.

Motiv riksintresse X807: Odlingslandskap i förhistorisk centralbygd med fornlämningar och bebyg-

gelse knutna till gamla kommunikationsleder.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till väg, ås, älv och odlad mark. Välbevarade byggnader.

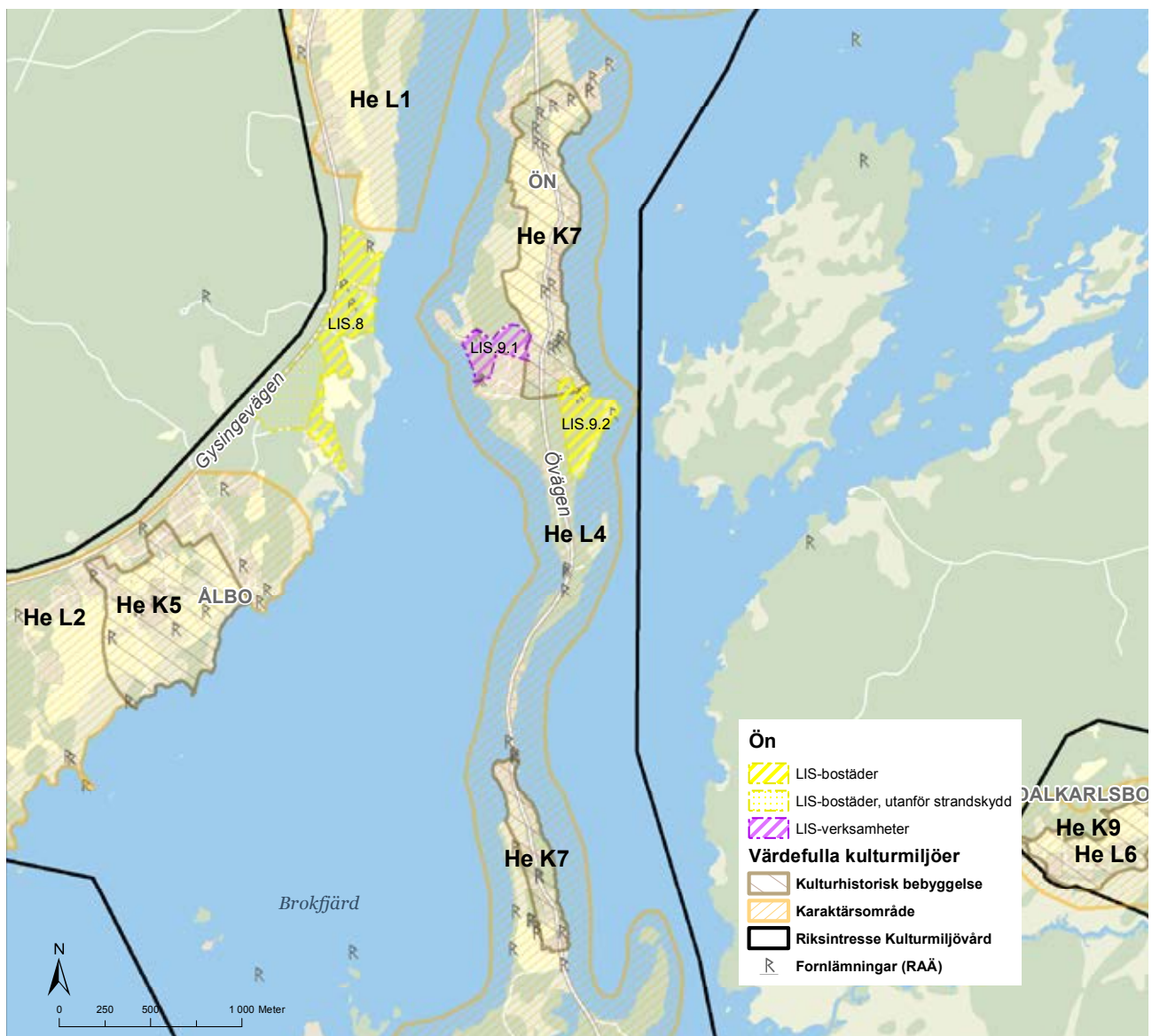
Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde.

Ny- och ombyggnad: Klass A

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Hadeholm (He K8)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Stor gård med dominerande huvudbyggnad och flera ekonomibyggnader. Anläggningen ligger i det öppna odlingslandskapet i kontakt med Dalälven.

Struktur: Bebyggelse omgiven av odlingslandskap i kontakt med älv. Huvudbyggnad har en till storleken, placeringen och utformningen framträdande plats med intilliggande flyglar på var sida. Kringgårdade av park- och trädgård. Ekonomi- och servicebyggnader som har en enklare och mindre framträdande placering ligger intill.

Markanvändning: Bostad med verksamheter knutna till framförallt jordbruk.

Resurs: Gårdsanläggning i öppet odlingslandskap och i kontakt med Dalälven där djurhållning och jordbruk förstärker boendekvalitéerna

Motiv riksintresse X 807: Odlingslandskap i förhistorisk centralbygd med fornlämningar och bebyggelse knutna till gamla kommunikationsleder.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR 19, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken, vägen och älven. En tydlig huvudbyggnad som kringgårdas av ekonomibyggnader. Välbevarade byggnader. Omgivande park. Fornlämningar.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde
Ny- och ombyggnad: Klass A

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad.

Planer/Skydd: II. Detaljplan/omb för delar av området bör tas fram.

Hadeholm

Sevallbo

Karaktärsområde Sevallbo och Dalkarlsbo (He L6)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Småbrutet landskap med åkerholmar och gårdsgårdar med bebyggelse som är delvis utspridd men också koncentrerad till klungbyar.

Struktur: Koncentrerad bybebyggelse i klungor omslutna av ett öppet småbrutet odlingslandskap bevaras. Bebyggelsen koncentrerar sig kring slingrande tre- och fyrvägskorsningar. Ibland på båda sidor av vägarna. Bebyggelsen består av gårdsbebyggelse, ett större och ibland ett ytterligare mindre bostadshus med ekonomibyggnader kringgårdade av trädgårdar. Tomterna kringgårdas av staket eller förgrenande småvägar.

Markanvändning: Bostad och verksamhet knutna till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Småskalig bebyggelse i klungor i ett småbrutet odlingslandskap i kontakt med Dalälven och där djurhållning och jordbruk förstärker boendekvalitéerna

Motiv riksintresse: X807: Odlingslandskap i förhistorisk centralbygd med fornlämningar och bebyggelse knutna till gamla kommunikationsleder.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader samt bevarade ekonomibyggnader.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Klass D

Markanvändningen för jordbruk och bete. Området undantas från utbyggnad av vägar eller bebyggelse. Enstaka bostadsbebyggelse och mindre komplementbyggnad finns och kan tillkomma om det behövs för pågående markanvändning. Byggnad skall i första hand placeras på moränkulle, intill trädbevuxna lägen eller bakom skogsridå för att inte påverka den öppna landskapsbilden. Placering, storlek och utformning av byggnad skall inte dominera i landskapet. Byggnad skall ha en enkel och diskret utformning där placering, färg- och materialval samspelar. Byggnad med sadeltak och rödmålade fasader är traditionellt.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad
Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Sevallbo och Dalkarlsbo (He K9)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Klungbyar efter väg i småbrutet landskap med åkerholmar och gårdsgårdar. Välbevarade byggnader bostadshus och ekonomibygnader.

Struktur: Koncentrerad bebyggelse i klungor omslutna av ett öppet småbrutet odlingslandskap. Inom byarna finns äldre vägnät där gårdarna koncentrerar sig kring slingrande tre- och fyrvägs korsningar. Bebyggelsen består av gårdsbebyggelse, ett större och ibland ett ytterligare mindre bostadshus med ekonomibygnader. Byggnaderna på de enskilda tomterna är placerade så att de kringgärdar en öppen gårdsplan. Tomterna har trädgårdar och kringgärdas av staket

Markanvändning: Bostad och verksamhet knuten till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Småskalig bebyggelse i klungor i ett småbrutet odlingslandskap i kontakt med Dalälven och där djurhållning och jordbruk förstärker boendekvalitéerna

Motiv riksintresse: X807: Odlingslandskap i förhistorisk centralbygd med fornlämningar och bebyggelse knutna till gamla kommunikationsleder.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Klass A

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som

komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Karaktärsområde Vannersjö (He L7)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Öppet odlingslandskap med bevarad äldre bebyggelse efter landsväg och i glesare klungby.

Struktur: Det öppna jordbrukslandskapet ska bevaras. Obebyggt odlingslandskap på slätt i kontakt med ravinlandskap där marken är avsedd för odling, bete eller slätter. Stängsling förekommer. Få och mindre ekonomibygnader finns för verksamhet knuten till markens användning. Åkerholmar, odlingsrösen, trädgångar och mindre vägar förekommer

Markanvändning: Nuvarande markanvändning, jordbruk, skall stöttas.

Resurs: Ett fortsatt aktivt jordbruk innebär en historisk kontinuitet på markanvändning och att mindre och ej centralt belägna odlingslandskap kan förbli öppna och därmed upplevas av trafikanter och turister på byvägar.

Motiv för odlingslandskap med natur- och kulturvärden: Bevarar en helhetsbild. Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Har kontinuitet i användningen som jordbruksmark. Är mångformigt och artrikt. Innehåller till jordbruksnäringen knutna byggnader eller arter, som är eller i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgänglig för besök och ger besökaren värdefulla upplevelser.

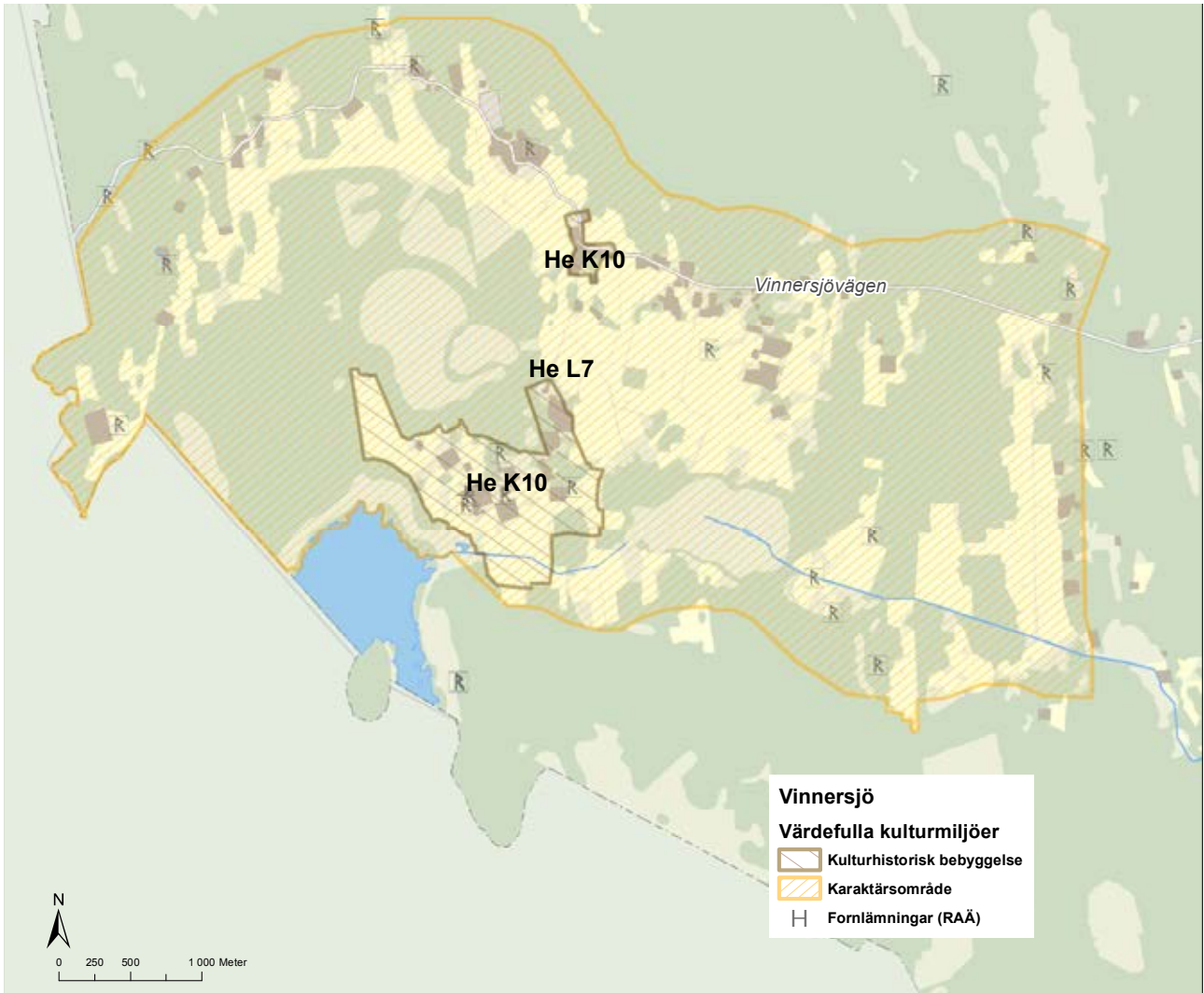
Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Sevallbo

Vannersjö

Vinnarsjö

Riktlinje

Värden: Det öppna odlingslandskapet och bebyggelsens struktur med mindre byar utanför det centrala jordbruksområdet.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Klass D

Markanvändningen för jordbruk och bete. Området undantas från utbyggnad av vägar eller bebyggelse. Enstaka bostadsbebyggelse och mindre komplementbyggnad finns och kan tillkomma om det behövs för pågående markanvändning. Byggnad skall i första hand placeras på moränkulle, intill trädbevuxna lägen eller bakom skogsridå för att inte påverka den öppna landskapsbilden. Placering, storlek och utformning av byggnad skall inte dominera i landskapet. Byggnad skall ha en enkel och diskret utformning där placering, färg- och materialval samspelar. Byggnad med sadeltak och rödmålade fasader är traditionellt.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk värdefull bebyggelse Vinnarsjö (He K10)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Glest utspridd bybebyggelse i klunga efter äldre slingrande vägnät. Välbevarade byggnader.

Omgiven av ett öppet odlingslandskap i kontakt med älv.

Struktur: Koncentrerad bebyggelse i klungor omslutna av ett öppet småbrutet odlingslandskap. Inom byarna finns äldre vägnät där gårdarna koncentrerar sig kring slingrande tre- och fyrvägs korsningar. Byggnaderna på de enskilda tomterna är placerade så att de kringgärdas av en öppen gårdsplan. Tomterna har trädgårdar och kringgärdas av staket.

Markanvändning: Bostad och verksamhet kopplat till framförallt jordbruk.

Resurs: Attraktiv historisk bybebyggelse med slingrande vägnät och fornlämningsområden som skapar trevliga boendemiljö där ett aktivt jordbruk och djurhållning förstärker kvalitéerna.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader samt förekomst av ekonomibygnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Ny bebyggelse t.ex. bostadshus kan ske efter vägar som redan är bebyggda eller med stöd av trädbevuxna lägen. Luckor mellan äldre och nytillkommen bebyggelse är viktigt att tillskapa så att inte långa sammanhängande bebyggelseområden skapas.

Se: Utformning av byggnader; bostadshus samt komplementbyggnad

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Karaktärsområde Kessmansbo-Verkebro (He L8)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Yngre byar i ett öppet småbrutet odlingslandskap.

Struktur: Det öppna jordbrukslandskapet ska bevaras. Stängsling förekommer. Få och mindre ekonomibyggnader finns för verksamhet knuten till markens användning. Åkerholmar, odlingsrösen, trädgångar och mindre vägar förekommer

Markanvändning: Bostad och verksamhet kopplat till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Ett fortsatt aktivt jordbruk innebär en historisk kontinuitet av markanvändning och där landskapet kan förbli öppet och därmed upplevas av boende och trafikanter.

Motiv för odlingslandskap med natur- och kulturvärden: Bevarar en helhetsbild. Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Har kontinuitet i användningen som jordbruksmark. Är mångformigt och artrikt. Innehåller till jordbruksnäringen knutna byggnader eller arter, som är eller i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgänglig för besök och ger besökaren värdefulla upplevelser.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

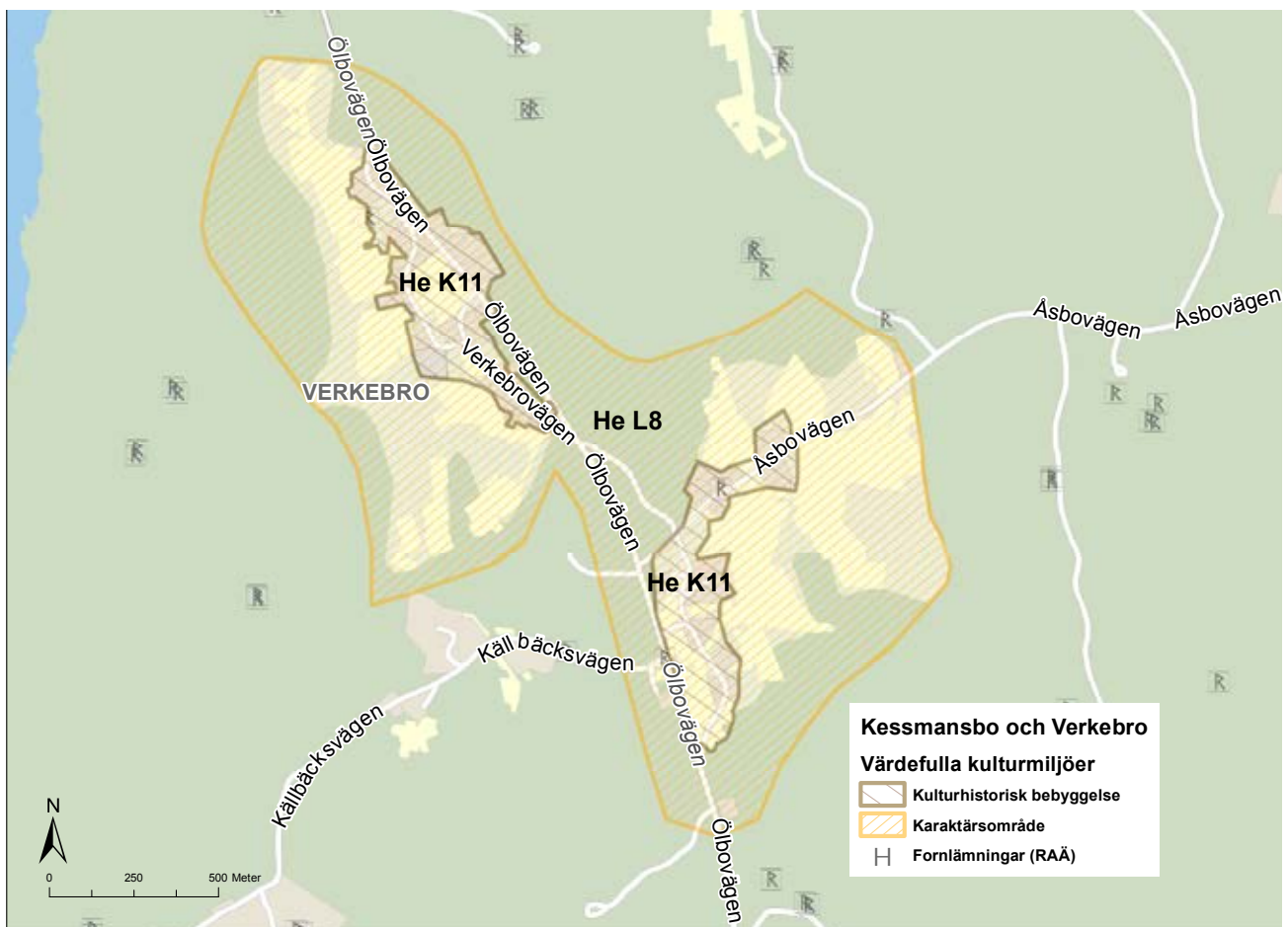
Värden: Bebyggelsens struktur efter det äldre slingrande vägnätet och kontakt med odlingsmarken. Flera välbevarade gårdar med bostadshus och ekonomibyggnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass D

Markanvändningen för jordbruk och bete. Området undantas från utbyggnad av vägar eller bebyggelse. Enstaka bostadsbebyggelse och mindre komplementbyggnad finns och kan tillkomma om det behövs för pågående markanvändning. Byggnad skall i första hand placeras på moränkulle, intill trädbevuxna lägen eller bakom skogsridå för att inte påverka den öppna landskapsbild. Placering, storlek och utformning av byggnad skall inte dominera i landskapet. Byggnad skall ha en enkel och diskret utformning där placering, färg- och materialval samspelar. Byggnad med sadeltak och rödmålade fasader är traditionellt.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad
Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Kessmansbo- Verkebro (He K11)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Radbyar efter äldre slingrande vägnät i nord/sydlig riktning. Välbevarade byggnader såväl bostäder som ekonomibygnader. Omgiven av ett öppet odlingslandskap.

Struktur: Radbyar i framförallt nord/sydlig riktning kringgårdade av ett öppet jordbrukslandskap. Radbyarna är ofta bebyggda på båda sidor om byvägarna. Byggnaderna på de enskilda tomterna är placerade så att de kringgårdar en öppen gårdsplan. Tomterna har trädgårdar och kringgårdas av staket

Markanvändning: Bostad och verksamhet kopplat till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Attraktiv historisk bebyggelse med slingrande vägnät och fornlämningsområden som skapar trevliga boende- och besöksmiljöer där ett aktivt jordbruk och djurhållning förstärker kvalitéterna.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell

hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde.

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men provas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Ny bebyggelse t.ex. bostadshus kan ske efter nord/sydliga vägar som redan är bebyggda eller med stöd av trädbevuxna lägen. Luckor mellan äldre och nytillkommen bebyggelse är viktigt att tillskapa så att inte långa sammanhängande bebyggelseområden skapas. Undantagsvis kan ny bebyggelse placeras efter byvägar med bebyggelse i öst/västlig riktning om det finns stöd från befintlig bebyggelse eller av trädbevuxna lägen.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i

odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kessmansbo

Kulturhistorisk bebyggelse Fäbodsjön (He K12)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Fäbod, Åsbyvallen, och sommarstugebebyggelse från 1900-talets början och framåt i kontakt med sjö.

Struktur: Enkel och småskalig bebyggelse på rad mot sjö. Ett bostadshus och mindre ekonomibyggnad på öppen mark.

Markanvändning: Bostad och fritidshus.

Resurs: Fritidsboende i små sommarstugor i natur- och sjönära läge.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Mindre byggnader på öppen mark, trädgårds- och skogstomter i sluttning mot skogssjö. Skogsmark i bakgrunden. Byggnadernas utseende och material.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men provas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; fäbod och sommarstugor.

Lis-område: Bostäder- och fritidshus kan byggas väster om vägen med ett respektavstånd till fäbodvallen. För utformning av byggnader; se sommarstugor och bostäder.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Fäbodsjön

Karaktärsområde Lövåsen (He L8)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Småbrutet öppet odlingslandskap med stengärdsgård och bebyggelse i utkanten av Hedesundaområdet.

Struktur: Det öppna jordbrukslandskapet ska bevaras. Stängsling förekommer. Få och mindre ekonomibyggnader finns för verksamhet knuten till markens användning. Åkerholmar, odlingsrösen, trädgångar och mindre vägar förekommer.

Markanvändning: Nuvarande markanvändning, jordbruk, skall stöttas.

Resurs: Ett fortsatt aktivt jordbruk innebär en historisk kontinuitet av markanvändning och där landskapet kan förbli öppet och därmed upplevas av trafikanter.

Motiv för odlingslandskap med natur- och kultur-

värden: Bevarar en helhetsbild. Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Har kontinuitet i användningen som jordbruksmark. Innehåller till jordbruksnäringen knutna byggnader eller arter, som är eller i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgänglig för besök och ger besökaren värdefulla upplevelser.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur efter det äldre slingrande vägnätet och kontakt med odlingslandskapet. Flera välbevarade gårdar.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

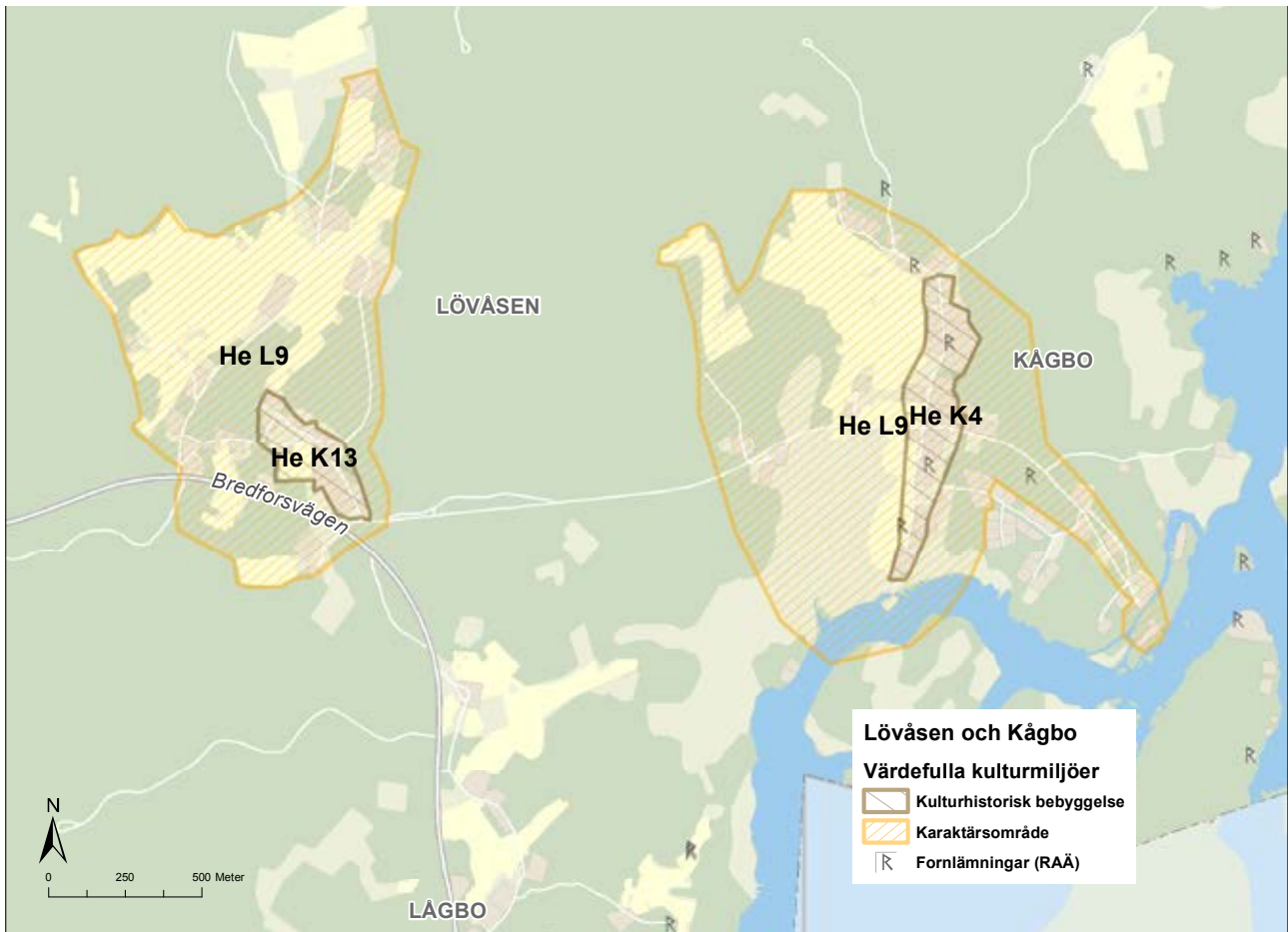
Ny- och ombyggnad: Klass D

Markanvändningen för jordbruk och bete. Området undantas från utbyggnad av vägar eller bebyggelse. Enstaka bostadsbebyggelse och mindre komplementbyggnad finns och kan tillkomma om det behövs för pågående markanvändning. Byggnad skall i första hand placeras på moränkulle, intill trädbevuxna lägen eller bakom skogsridå för att inte påverka den öppna landskapsbilden. Placering, storlek och utformning av byggnad skall inte dominera i landskapet. Byggnad skall ha en enkel och diskret utformning där placering, färg- och materialval samspelar. Byggnad med sadeltak och rödmålade fasader är traditionellt.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i

odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Löväsen (He K13)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Radby efter äldre slingrande vägnät. Välbevarade byggnader såväl bostäder som ekonomi- byggnader. Omgiven av ett öppet odlingslandskap.

Struktur: Radby i framförallt nord/sydlig riktning kringgårdade av ett öppet jordbrukslandskap.

Markanvändning: Bostad och verksamhet kopplat till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Attraktiv historisk bebyggelse med slingrande vägnät och fornlämningsområden som skapar

Löväsen

en trevlig boende- och besöksmiljö där ett aktivt jordbruk och djurhållning förstärker kvalitéerna.
Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR 19, Fornlämning

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Ny bebyggelse t.ex. bostadshus kan ske efter nord/sydliga vägar som redan är bebyggda eller med stöd av trädbevuxna lägen. Luckor mellan äldre och nytillkommen bebyggelse är viktigt att tillskapa så att inte långa sammanhängande bebyggelseområden skapas. Undantagsvis kan ny bebyggelse placeras efter byvägar med bebyggelse i öst/västlig riktning om det finns stöd från befintlig bebyggelse eller av trädbevuxna lägen. Inte i

det öppna odlingslandskapet eller i anslutning till vattendrag.

Se: *Utformning av byggnader; bostadshus samt komplementbyggnad*
Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Karaktärsområde Kågbo (He L9)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Småbrutet öppet odlingslandskap som omgärdas av skog mot älv med bebyggelse på rad.

Struktur: Obebyggt odlingslandskap på sluttning mot älv där marken är avsedd för odling, bete eller slätter. Stängsling förekommer. Få och mindre ekonomibyggnader finns för verksamhet knuten till markens användning. Åkerholmar, odlingsrösen, tråddungar och mindre vägar förekommer.

Markanvändning: Bostad och verksamhet kopplat till framförallt till jordbruk och djurhållning.

Resurs: Ett fortsatt aktivt jordbruk innebär en historisk kontinuitet på markanvändning och att landskapet kan förbli öppet.

Motiv för odlingslandskap med natur- och kulturvärden: Bevarar en helhetsbild. Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Har kontinuitet i användningen som jordbruksmark. Är mångformigt och artrikt. Innehåller till jordbruksnäringen knutna byggnader eller arter, som är eller i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgänglig för besök och ger besökaren värdefulla upplevelser.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader samt förekomst av ekonomibyggnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde
Ny- och ombyggnad: Klass D

Markanvändningen för jordbruk och bete. Området

Kågbo

undantas från utbyggnad av vägar eller bebyggelse. Enstaka bostadsbebyggelse och mindre komplementbyggnad finns och kan tillkomma om det behövs för pågående markanvändning. Byggnad skall i första hand placeras på moränkulle, intill trädbevuxna lägen eller bakom skogsridå för att inte påverka den öppna landskapsbilden. Placering, storlek och utformning av byggnad skall inte dominera i landskapet. Byggnad skall ha en enkel och diskret utformning där placering, färg- och materialval samspelar. Byggnad med sadeltak och rödmålade fasader är traditionellt.

Se: *Utformning av byggnader; komplementbyggnad i odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad*
Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Kågbo (He K14)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Radby efter äldre slingrande vägnät. Välbevarade byggnader. Omgiven av ett småbrutet öppet odlingslandskap i kontakt med älv.

Struktur: Radby i framförallt nord/sydlig riktning kringgärdad av ett öppet jordbrukslandskap. Byggnaderna på de enskilda tomterna är placerade så att de kringgärdar en öppen gårdsplan. Tomterna har trädgårdar och kringgärdas av staket. Speciellt karaktäristisk är odlingslandskapet mot vattendrag.

Markanvändning: Bostad och verksamhet kopplat till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Attraktiv historisk småskalig bebyggelse som skapar trevliga boende- och besöksmiljöer där ett aktivt jordbruk och djurhållning, slingrande vägnät och närhet till Dalälven förstärker kvaliteterna.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR 19, Fornlämning.

Kågbo

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader samt förekomst av ekonomibygnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass A

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad.

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Valbo

Kulturhistorisk bebyggelse

Forsbacka (V K7)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Järnbrukssamhälle vid Gavleån i drift från 1651. Bebyggelsestruktur från 1700-talet med ett påkostat herrgårdsområde med brukspark och enhetligt utformade bruksarbetarbostäder efter bl.a. en allékantad bruksgata. Brukssamhälle med samhällsfunktioner och service såsom skola, kyrka och affär.

Struktur: Strukturen bibehålls. Bebyggelse i östvästlig riktning efter en allékantad bruksgata. Inga staket som markerar enskilt ägande får tillkomma vid arbetarbostäderna. Herrgårdsområdets uppbyggnad i en nord/sydlig axel med dominerande herrgårdsanläggning, lusthus mm i parkmiljö.

Markanvändning: Bostad och verksamhet kopplade till tätort.

Resurs: Vacker historisk bruksbebyggelse med engelsk park vid å och sjö som skapar trevlig boende- och besöksmiljö.

Motiv för Riksintresse X811: Rätvinklig plan, herrgårdsanläggning från 1700-talet med ekonomibygnader och park, arbetarbostäder från 1800-talets början utmed bruksgatorna, industriområde vid bruksdamm med de flesta av järnbruks verkstadsbyggnader från omkring 1900 bevarade. Tjänstemannavillor från 1800-1900-tal.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell

hantering: PBL 8:13, BBR, Byggnadsminne, Fornlämning

Riktlinje

Värden: Miljön är uppbyggd kring en bruksallé i öst/västlig riktning samt en bruksgata i nord/sydlig riktning. Bebyggelsestrukturen där uppdelning mellan bostäder för ägare och arbetare är tydlig. Herrgårdsområdet har en friare uppbyggnad med dominerande herrgårdsanläggning i parkmiljö och flera äldre villor. Bruksarbetarbostäder på rad efter gata. Hyttbyggnad med flera andra industribyggnader ligger vid forsarna mellan arbetarbostäderna och herrgårdsområdet. Byggnaderna har bevarat ett traditionellt utseende. Allékantade vägar.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

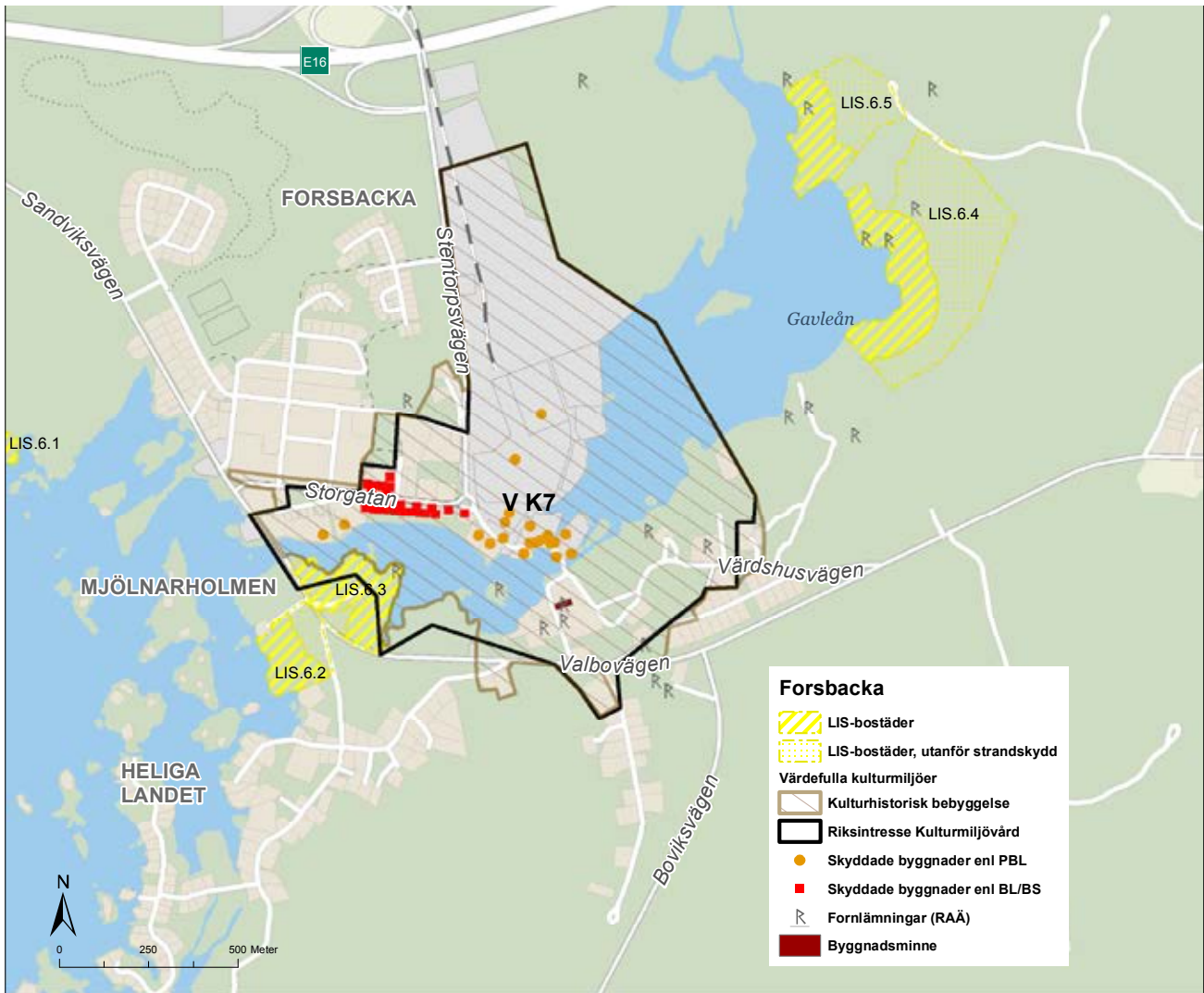
Ny- och ombyggnad: Klass A

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad

Lis-område 6.3: Bostäder kan tillkomma inom riksintresseområde utan att skada dess värden. Av vikt är att dessa ges en sammanhållen, enhetlig och diskret utformning då de vänder sig mot bebyggelse inom riksintresset.

Planer/Skydd: II. Detaljplan/omb för DELAR av området bör tas fram.

Karaktärsområde Överhärde (V L3)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Öppet odlingslandskap med mindre byar i form av radbyar utkanten av Valboområdet.

Struktur: Obebyggt odlingslandskap på slätt i kontakt med ravinlandskap där marken är avsedd för odling, bete eller slätter. Stängsling förekommer. Få och mindre ekonomibyggnader finns för verksamhet knuten till markens användning. Åkerholmar, odlingsrösen, trädgångar och mindre vägar förekommer.

Markanvändning: Bostad och verksamhet kopplad till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: Ett fortsatt aktivt jordbruk innebär en historisk kontinuitet på en 1000-årig markanvändning och att mindre och ej centralt belägna odlingslandskap kan förbli öppet och därmed upplevas av trafikanter och turister på byvägar.

Motiv för odlingslandskap med natur- och kulturvärden: Bevarar en helhetsbild. Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Har kontinuitet i användning som jordbruksmark. Innehåller till jordbruksnäringen knutna byggnader eller arter som i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgängligt för besök. Ger

besökaren värdefulla upplevelser.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Ett öppet odlingslandskap och bebyggelsens struktur med mindre radbyar utanför det centrala jordbruksområdet. Landskapet formas av bäckravin. Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde Ny- och ombyggnad: Klass D Markanvändningen för jordbruk och bete. Området undantas från utbyggnad av vägar eller bebyggelse. Enstaka bostadsbebyggelse och mindre komplementbyggnad finns och kan tillkomma om det behövs för pågående markanvändning. Byggnad skall i första hand placeras på moränkulle, intill trädbevuxna lägen eller bakom skogsridå för att inte påverka den öppna landskapsbilden. Placering, storlek och utformning av byggnad skall inte dominera i landskapet. Byggnad skall ha en enkel och diskret utformning där placering, färg- och materialval samspelar. Byggnad med sadeltak och rödmålade fasader är traditionellt.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad i odlingslandskapet, bostadshus samt komplementbyggnad

Planer/Skydd: III. Detaljplan för hela området bör tas fram.

Forsbacka bruk, herrgården

Kulturhistorisk bebyggelse Överhärde (V K8)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Radbyar efter äldre slingrande vägnät. Välbevarade byggnader såväl bostäder som ekonomi- byggnader. Omgiven av ett öppet odlingslandskap i kontakt med bäckrauinlandskap.

Markanvändning: Bostad och verksamhet kopplad till framförallt jordbruk och djurhållning.

Struktur: Storlek och struktur i de äldre bykärnorna och vid de större gårdsanläggningarna bör bevaras vad gäller tomter, byggnader vägar och trädgårdar ska bevaras. Radbyar i framförallt nord/sydlig riktning kringgärdade av ett öppet jordbrukslandskap. Radbyarna är i större omfattning bebyggd på båda sidor om byvägarna. Speciellt karaktäristisk är odlingslandskapet mot vattendrag.

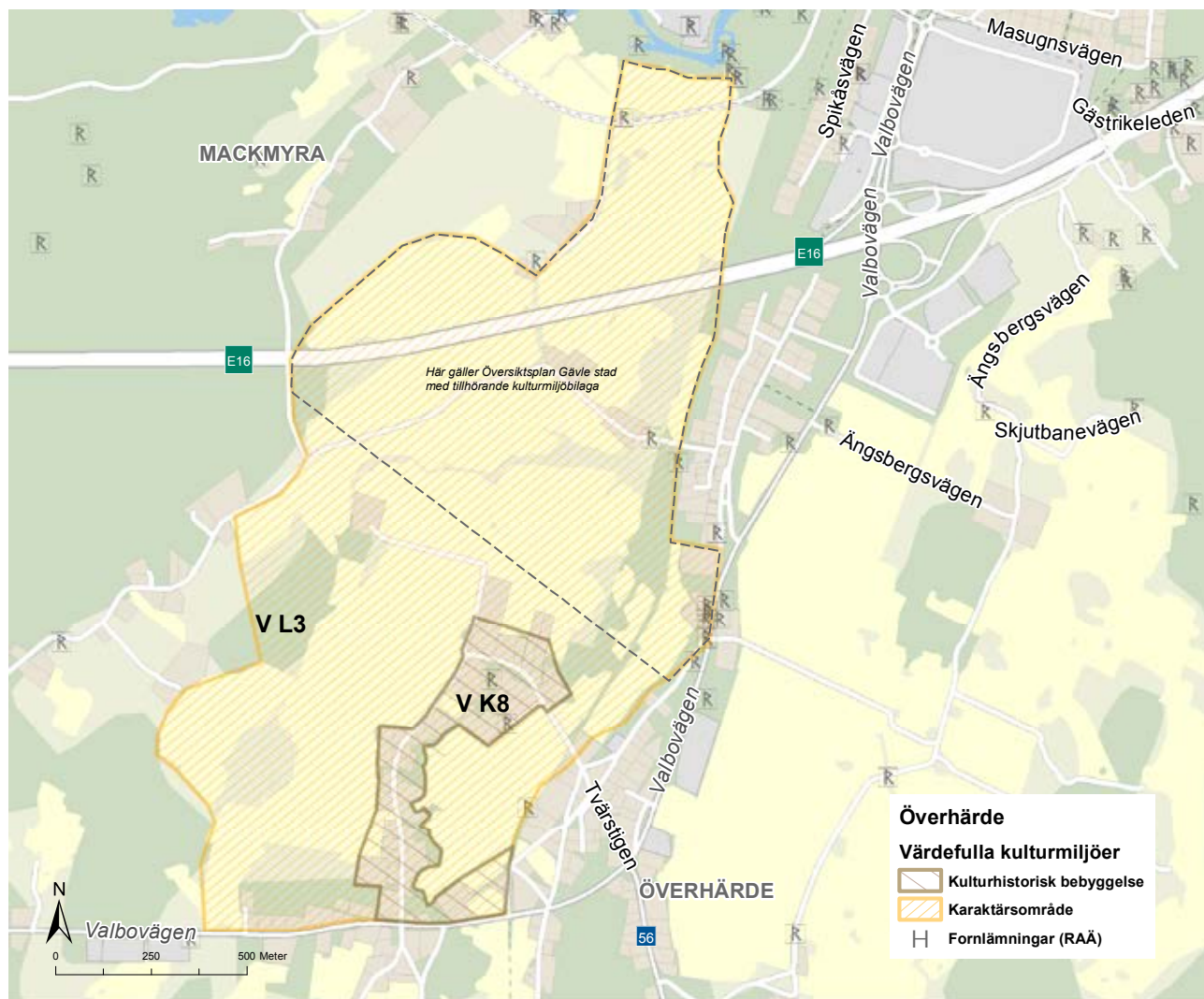
Resurs: Attraktiv historisk bybebyggelse med slingrande vägnät och fornlämningsområden som skapar trevliga boende- och besöksmiljöer där ett aktivt jordbruk och djurhållning förstärker kvalitéerna.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR 19, Fornlämning

Forsbacka bruk

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade byggnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass A

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad.

Planer/Skydd: III. Detaljplan för hela området bör tas fram.

Överhärde

Gävle stad

Karaktärsområde Grinduga (G L1)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Småbrutet odlingslandskap med hävdade slätter- och betesmarker vid by bebyggelse.

Struktur: Det öppna småbrutna landskapet ska bevaras genom odling, bete eller slätter. Stängsling förekommer. Åkerholmar, odlingsrösen, trädgångar och mindre vägar förekommer. Koncentrerad bebyggelse i väster. **Markanvändning:** Bostad och verksamhet kopplat till framförallt jordbruk och djurhållning.

Resurs: En fortsatt hävd innebär en historisk kontinuitet på en 1000-årig markanvändning och att ett mindre och ej centralt beläget odlingslandskap kan förbli öppet.

Motiv för odlingslandskap med natur- och kulturvärden: Bevarar en helhetsbild. Är representativt för eller ger identitet åt bygden. Har kontinuitet i användning som jordbruksmark. Har kontinuitet i användning som jordbruksmark. Är mångformigt och artrikt. Innehåller till jordbruksnäringen knutna byggnader eller arter som i snabb takt håller på att bli rariteter. Är tillgängligt för besök. Ger besökaren värdefulla upplevelser.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning

Riktlinje

Värden: Ett öppet och hävdad småbrutet odlingslandskap och bebyggelsens struktur koncentrerad kring en trevägs korsande nät.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde.

Ny- och ombyggnad: Klass A

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärde inte påverkas negativt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Utformning av byggnader; komplementbyggnad i odlingslandskapet.

Planer/Skydd: III. Detaljplan för hela området bör tas fram.

Kulturhistorisk bebyggelse Grinduga (G K1)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Klungby efter äldre slingrande vägnät som bildar en trevägskorsning. Bebyggelsen formar sig kring en allmänning. Byggnader från 1800-tal samt 1950-talets mitt då skogsbruk etablerades i området. Omgiven av ett öppet odlingslandskap.

Struktur: Storlek och struktur i byn och vid gårdsanläggningarna bör bevaras vad gäller tomter, byggnader vägar och trädgårdar.

Markanvändning: Bostad och verksamhet kopplat till framförallt jordbruk.

Resurs: Attraktiv historisk bebyggelse som skapar en trevlig boendemiljö där en aktiv hävd av marken förstärker kvalitéerna.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsens struktur och läge/relation till den odlade marken. Välbevarade enhetliga byggnader samt förekomst av ekonomibygnader.

Gävle kommuns bedömning: 3. Högt värde

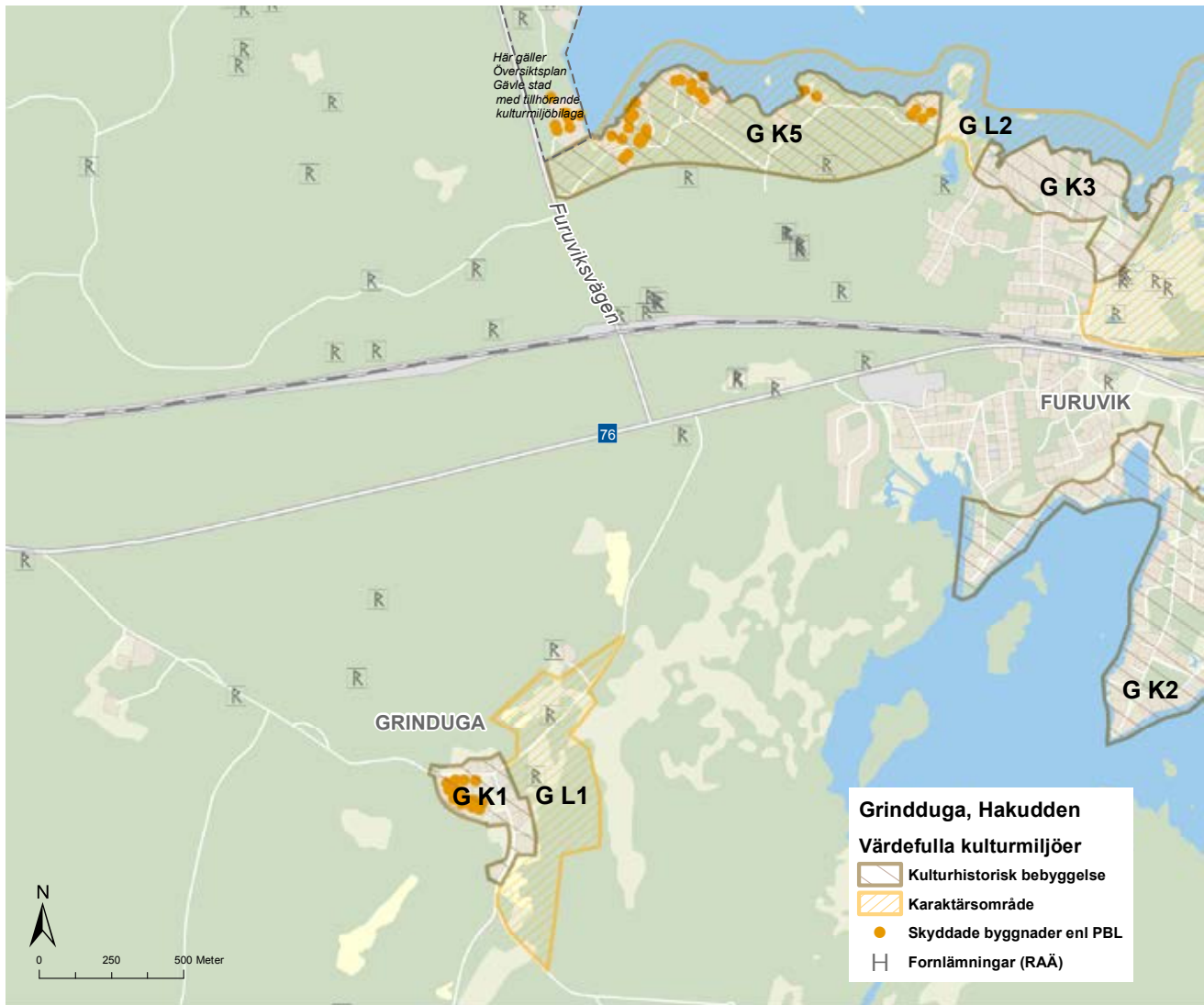
Ny- och ombyggnad: Klass B

Ny användning kan vara möjlig om kulturvärde inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Planer/Skydd: II. Detaljplan/omb för DELAR av området bör tas fram.

Grinduga

Kulturhistorisk bebyggelse Träsk (G K2)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Sommarstugebebyggelse från 1900-talets början och framåt i kontakt med sjö.

Struktur: Enkel och småskalig bebyggelse på rad mot sjö. Ett bostadshus och mindre ekonomibyggnad på öppen mark.

Markanvändning: Bostad och fritidshus.

Resurs: Fritidsboende i små sommarstugor i natur- och sjönära läge.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR.

Riktlinje

Värden: Mindre byggnader på öppen mark, trädgårds- och skogstomter i sluttning mot sjö. Skogsmark i bakgrunden. Byggnadernas utseende och material.

Gävle kommuns bedömning: 3. Högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det

öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske. Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas.

Se: Utformning av byggnader; sommarstuga, bostadshus samt komplementbyggnad

Planer/Skydd: III. Detaljplan/omb för hela området bör tas fram.

Karaktärsområde Furuvik (G L2)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Småskaliga bebyggelseklungor slingrande vägnät som har sitt ursprung i fiske och jordbruk samt senare tillkommen fritidsbebyggelse i form av större sommarvillor från 1800-1900-talet samt kring mitten av 1900-talet.

Struktur: Bebyggelseklungor och tomter efter stranden som åtskiljs av naturmark bevaras.

Markanvändning: Nuvarande fortsätter.

Resurs: Havs- och naturnära boende i äldre jordbruks- och fiskarbebyggelse eller sommarvillor och fritidshus.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR, Fornlämning.

Riktlinje

Värden: Småskalig varierad bebyggelse och stora fritt liggande tomter med dominerande sommarvillor.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske. Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas.

Se: Utformning av byggnader; bostadshus samt komplementbyggnad

Planer/Skydd: III. Detaljplan för hela området bör tas fram.

Trösken

Kulturhistorisk bebyggelse Ytterharnäs-Östervik, Havsvägen (G K3)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Bebyggelse som ursprungligen haft sitt ursprung i fiske- och jordbruksnäringen samt sommarvillor och fritishus.

Struktur: Den varierande strukturen som kännetecknar områdets olika bebyggelsetyper.

Markanvändning: Nuvarande fortsätter

Resurs: Levande historisk miljö i natur- och havsnära lägen.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR.

Riktlinje

Värden: Områdets oregelbundna och varierande struktur med småskalig bebyggelse och tomtindelning men även inslag av större tomter och byggnader.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde

Ny- och ombyggnad: Klass B

Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig. Ny bebyggelse skall följa områdets struktur och ska inte placeras i det öppna odlingslandskapet och ta hänsyn till byggnadernas skala, utseende och material. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden och området traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske. Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad

Planer/Skydd: III. Detaljplan för hela området bör tas fram.

Furuvik

Kulturhistorisk bebyggelse Fleräng-Flerängsudde (G K4)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Bebyggelse som tillhört Harnäs bruk; Flerängs herrgård och Flerängsudde. Herrgårdsanläggning med anor från 1600-talets slut samt sommarvilla från 1900-talets början.

Struktur: Bebyggelse på rad mot vatten. Där huvudbyggnaden vänder sig mot vattnet medan ekonomibyggnader m.m. ligger på sidan eller bakom.

Markanvändning: Bostäder.

Resurs: Vacker historisk sommar- och herrgårdsbebyggelse som skapar trevlig boendemiljö vid vattnet.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR.

Riktlinje

Värden: Bebyggelsestrukturen med större välbevarade huvudbyggnader samt ekonomibyggnader som ligger på trädgårdstomter mot Trösken.

Gävle kommuns bedömning: 2. Mycket högt värde m.

Ny- och ombyggnad: Klass A

Komplementbyggnad kan tillkomma för att stödja befintlig verksamhet men prövas restriktivt. Höjd, placering och material på ny byggnad anpassas efter tomt/fastighet. Ny användning kan vara möjlig om kulturvärdet inte påverkas negativt men prövas restriktivt och ska vara av vikt för att området ska kunna nyttjas. Ny byggnad skall till storlek, placering och utformning gestaltas som komplementbyggnad. Flera enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för byggnaden traditionellt sätt. Rivning av dessa bör ej ske.

Se: Utformning av byggnader; komplementbyggnad

Planer/Skydd: III. Detaljplan för hela området bör tas fram.

Ytterharnäs

Kulturhistorisk bebyggelse Hakudden (G K 5)

Områdets förutsättningar

Beskrivning: Sommarvillor på stora tomter i skogsmark från sekelskiftet 1800/1900- talet.

Struktur: Fritt och glest liggande tomter och byggnader i natur- och parkmark bibehålls.

Markanvändning: Bostäder och fritidshus.

Resurs: Vacker villabebyggelse med natur- och havsnära lägen.

Gällande lagar och föreskrifter vid fortsatt formell hantering: PBL 8:13, BBR 19-20, Fornlämning enl. KML.

Riktlinje

Värden: Stora tomter i skogsmark med dominerande sommarvillor som vänder sig mot havet. Sommarvillorna är uppförda i panelarkitektur med snickarglädje.

Gävle kommuns bedömning: 1. Högsta värde

Ny- och ombyggnad: Klass B: Komplementbyggnad får tillkomma samt enstaka ny bebyggelse i anslutning till befintlig och skall följa områdets struktur samt byggnadernas skala, utseende och material. Ombyggnad och underhåll skall ske på ett för området traditionellt sätt. Vissa enskilda byggnader har ett högt kulturhistoriskt värde. Rivning av dessa bör ej ske.

Planer/Skydd: I Detaljplan för hela området finns.

Fleräng

Hakudden

Gävle kommun
80184 Gävle
www.gavle.se

